

Udenrigs- og sikkerhedspolitisk strategi

Indhold

1. Forord.....	4
2. Værdidiplomati En stærk stemme for Danmark i verden.....	8
3. Tryghedsdiplomati En mere sikker verden, der skaber tryghed for danskerne.....	18
4. Klimadiplomati Danmark som grøn stormagt.....	30
5. Migrationsdiplomati Et robust svar på migrations- og flygtningepresset.....	38
6. Økonomisk diplomati Fair og bæredygtig økonomisk udvikling, der sikrer danske arbejdspladser.....	46
7. Et Danmark der kan agere i verden.....	56

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Tlf.: +45 33 92 00 00
um@um.dk
www.um.dk

Design: Regeringens Kommunikationsenhed
Layout: Kontrapunkt

ISBN 978-87-93760-95-0 (trykt version)
ISBN 978-87-93760-97-4 (digital version)

Januar 2022

Læs mere og find strategien på www.um.dk

Kompas for Danmarks værdibaserede udenrigs- og sikkerhedspolitik

1. Forord

Med denne strategi sætter vi kursen for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik i årene frem. Som modsvar til en historisk uforudsigelig verden, præsenterer strategien et nyt værdikompass, der giver retning, når svære valg skal træffes. Konkrete udfordringer kommer og forgår, men vores værdier består. Derfor er det med vores værdier som pejlemærke, at vi bedst fremmer Danmarks interesser og værner om Danmarks tryghed, velfærd og sammenhængskraft. Dansk udenrigspolitik må ikke blive låst i et falsk modsætningsforhold mellem vores interesser og værdier. Vi sætter en kurs, hvor vi fremmer vores interesser ved at kæmpe for vores værdier.

Vi oplever nye trusler blusse op, mens gamle trusler buldrer tilbage – fra Østersøen til Arktis, fra cyberspace til kapløbet om fremtidens teknologi og forsyningskæder. Demokrati er på retur på verdensplan. Klimakrisen truer. Protektionismen stiger. Verden har ikke set større flygtningestrømme siden 1945, alt imens det internationale asylsystem har spillet fallit. Og i globaliseringens skyggeside trives uligheden og uretfærdigheden.

Ruslands aggressive fremfærd mod Ukraine er et foruroligende forsøg på at skrue udenrigs- og sikkerhedspolitikken tilbage til Den Kolde Krigs kyniske magttænkning om interessesfærer i Europa. Her må vi stå fast på ethvert lands ret til frihed og selvbestemmelse. Og det gør vi, både i ord og handling.

Samtidig skifter den økonomiske og politiske tyngde i stadig stigende grad mod Asien. Det afspejler sig også i spændinger og større usikkerhed i Indo-Pacific, som er en vigtig region for en stor søfartsnation som Danmark. Her er der brug for at knytte stærkere bånd og iværksætte nye samarbejder. Det er vi allerede godt i gang med.

I Afghanistan endte 20 års international indsats i en tilbagevenden til magten for Talibans mørkemænd. Det er hjerteskræende at tænke på konsekvenserne for den afghanske befolkning – særligt for de afghanske kvinder. Det var ikke sådan det skulle ende. Men selvom det internationale samfunds exit fra Afghanistan blev både pludselig og kaotisk, så må vi ikke opgive indsatsen for at bekæmpe international terror og skabe rum for fred, udvikling og grundlæggende rettigheder.

Danmark skal fortsat løfte sit ansvar og bidrage aktivt – også der, hvor det er svært. Det skal vi gøre sammen med vores allierede og partnere. Det handler også om vores egen sikkerhed og tryghed. Verden står i en global værdikamp, der presser danske kerneinteresser. Vi lever ikke længere i en verden, hvor de forpligtende fællesskaber, vi nyder godt af, kan tages for givet. Hvor ret trumfer magt, og en aftale er en aftale. Hvor der står respekt om de fælles spilleregler, der fremmer international sikkerhed, fair verdenshandel og forudsigelige samarbejdsrelationer mellem nationer.

Vi risikerer at blive den første generation, der giver en fattigere, mere usikker og mere ulige verden videre. Det må ikke ske.

Derfor skal dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik fremover sætte kurs efter et værdipolitisk kompas. Så vi ved, hvad vi kæmper for. Hvem vi kæmper med. Og hvad vi kæmper imod. Sådan fremmer vi bedst danske interesser i en verden uden faste holdpunkter. Uden et kompas, der peger trofast mod vores danske værdier, farer vi vild.

Vi skal turde gå foran, når vi har mest på spil og kan gøre en forskel. Men at gå forrest betyder ikke at gå enegang. For vi skal kæmpe klogt. Igennem forpligtende fællesskaber som EU, der er afgørende for Danmark. Igennem NATO og sammen med allierede som USA, der er krumtappen for Danmarks sikkerhed. Igennem FN, fordi når verdens lande enes, kan vi gå fremad - sammen. Igennem grønne strategiske partnerskaber, der åbner dørene for øget samarbejde med verden.

Vi skal vælge skræddersyede tilgange. For der er få enkle svar, hvor interesser og værdier mødes. Derfor skal vi give plads til analysen og rum til nuancer. En værdibaseret dansk udenrigspolitik må aldrig blive tom symbolpolitik eller hovedløs overbudspolitik.

Vejlen frem bygger på tre nøgleord: værdier, virkelighed og virkemidler – i den rækkefølge og i den sammenhæng.

Strategien tager afsæt i alt det, vi står for, og som vi vil passe på: det danske velfærdssamfund. Vores danske model. Menneskets reelle frihed, lighed, folkestyre, forpligtende fællesskaber, ret og pligt, tryk, tryghed, samfundssind og sammenhængskraft. Det er vores grundlæggende værdier. Dernæst må vi gøre os klart, hvad vi står i. Derfor ser strategien på verden, som den er. En nøgtern analyse af de udfordringer, vi står overfor, og de muligheder, vi kan vælge at gribe, hvis vi tager et skridt frem. Det er den udenrigspolitiske virkelighed.

Og endelig præsenterer strategien de værktøjer og tiltag, vi skal bringe i spil for at gøre en forskel for Danmark. Det er vores virkemidler.

Med de tre byggesten introducerer strategien et værdidiplomati, hvor vi går stærkere ind i forsvaret for demokrati og forpligtende internationale fællesskaber. Et tryghedsdiplomati, der skal styrke vores sikkerhed i en verden med et stadigt mere komplekst trusselsbillede. Et klimadiplomati, hvor vi går foran for at hæve det globale ambitionsniveau.

Et migrationsdiplomati, hvor vi kæmper for et mere retfærdigt og humanitært asylsystem, der vil hjælpe flere, bedre og hurtigere end det nuværende internationale asylsystem formår. Og et økonomisk diplomati, hvor vi fremmer en tredobbelt bundlinje; en stærk dansk økonomi med flere nye danske arbejdspladser skal sikre sorte tal på bundlinjen.

En grøn, retfærdig og bæredygtig omstilling globalt – med danske løsninger som omdrejningspunkt – skal sikre, at det grønne regnskab kommer i balance. Og et styrket fokus på arbejdstagerrettigheder og -vilkår skal sikre, at vores værdier og den danske model ikke bare beskyttes, men styrkes internationalt.

Med strategien sætter vi den samlede retning og ramme for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik på tværs af danske prioriteter og virkemidler. Strategien udgør dermed også en ramme for øvrige strategier med internationalt sigte, herunder den globale klimastrategi, strategien for dansk forsvarsindustri, regeringens handlingsplan for økonomisk diplomati og den udviklingspolitiske strategi, der hviler på en bred aftale med Folketingets partier. Og for kommende strategier samt en ny europapolitisk aftale, som regeringen vil tage fat på sammen med interesserede partier i Folketinget.

Strategiens prioriteter afspejler, at udenrigspolitik og indenrigspolitik i dag hænger uløseligt sammen. De forandringer, vi kæmper for i Danmark, kræver også, at vi kæmper for danske interesser og værdier i verden. Forsvaret for danskernes tryghed, velfærd og sammenhængskraft stopper ikke ved landets grænser. Det kræver globalt engagement. Og de forandringer, vi skaber herhjemme, skal deles med verden.

Ja, vi har store ambitioner på Danmarks vegne. Skal vi nå vores mål, er der behov for at ruste den danske udenrigstjeneste til opgaven. Derfor har regeringens også gennemført en omfattende og strukturel omlægning af udenrigstjenesten, så vi får mest mulig diplomatisk kampkraft dér, hvor vi kan gøre størst gavn for Danmark og danske værdier. Endelig har regeringen gjort op med mange års grønthøsterbesparelser i udenrigstjenesten.

God læselyst!

Jepp Kofod
Udenrigsminister

Januar 2022

Markante udenrigs- og sikkerhedspolitiske tiltag siden regeringens tiltrædelse 2019

Med afsæt i regeringens udenrigs- og sikkerhedspolitiske linje – som den nye strategi tager sit udgangspunkt i – er allerede gennemført en række væsentlige tiltag siden regeringens tiltrædelse i sommeren 2019:

Støtte til demokratiske kræfter i vores østlige naboerområde

Regeringen oprettede i foråret 2021 Den Ny Demokratifond på 50 mio. kroner, der støtter demokratiske kræfter og civilsamfund i Belarus, Ukraine, Georgien, Moldova, Armenien og Aserbajdsjan. I Belarus har Danmark bl.a. støttet menneskerettighedsforkæmpere i kampen mod det autoritære regime med kameraudstyr til journalister og bistand til advokatbeskyttelse i forbindelse med regimets overgreb. I Ukraine bidrager Danmark til at understøtte de centrale anti-korruptionsinstitutioner, der er i front, når det gælder efterforskning og bevisførelse. En indsats, der har ført til domfældelse i en række større korruptionssager. Og i 2020 igangsatte regeringen oprettelsen af et Dansk-Ukrainsk Ungdomshus i Kyiv som en platform for at udvikle et stærkt lokalt civilsamfund, der kan holde magthaverne ansvarlige.

Grønt foregangsland og klimadiplomati

Umiddelbart efter regeringens tiltrædelse blev Danmarks første klimaambassadør udpeget, og Danmark har formået at sætte markante grønne aftryk med indgåelse af grønne strategiske partnerskaber, bl.a. med Indien i krigen mod kul og fossile brændstoffer og ikke mindst ved COP26, hvor det lykkedes Danmark at samle flere end 150 private aktører i Getting-to-Zero Coalition, som arbejder for klimaneutral skibsfart i 2025. Og fra 2023 vil det danske bidrag til den internationale klimafinansiering være på cirka 7-8 mia. kr – et markant løft af dansk grøn klimafinansiering til udviklingslande.

Dansk kandidatur til en plads i FN's Sikkerhedsråd i 2025-2026

Danmark tager ansvar for at forebygge, håndtere og løse verdens konflikter, som koster liv, skaber ustabilitet og fører til flygtningestrømme og irregulær migration. Derfor har regeringen lanceret det danske kandidatur til en plads i FN's Sikkerhedsråd. Danmark vil være verdens tillidsmand i Sikkerhedsrådet og stå vagt om en international orden baseret på regler og rettigheder.

Maritim sikkerhed og fri sejlads

Som en af verdens største søfartsnationer er retten til fri sejlads en del af Danmarks DNA. Derfor har regeringen udnævnt en særlig repræsentant for maritim sikkerhed og der er skruet op for midler til indsatser, der imødegår maritim kriminalitet. Danmark har bidraget med et fregatbidrag til og overtaget ledelsen af den maritime mission i Hormuzstrædet, EMASOH, siden 2020, samt med en indsats i Guineabugten i 2021-2022.

Løfte og fremtidssikre dansk eksport i lyset af pandemien

Med eksportpakkerne har regeringen mobiliseret en hurtig, strategisk indsats for, i tæt samarbejde med erhvervslivet, at placere danske løsninger centralt i forhold til genopretningsprojekterne, især i EU og USA. 27 repræsentationer er blevet forstærket med 65 rådgivere, der er med til at bringe danske løsninger på digitalisering, sundhed og grøn omstilling i spil.

Aktivt værdibaseret dansk medlemskab af FN's Menneskerettighedsråd

I gennem tre års medlemskab har vi opnået en række vigtige sejre. Danmark har blandt andet i september 2021 samlet først EU-kredsen og senere en bredere kreds af lande for at få bred opbakning i Rådet til etableringen af en specialrapportør til monitorering af menneskerettighedssituationen i det Taliban-kontrollerede Afghanistan. Ved samling i Rådet i september 2020 stod Danmark bag et indlæg med rekordstor opbakning (33 lande), der påtalte den kritisable menneskerettighedssituation i Saudi-Arabien med fokus på undertrykkelse af kvinders rettigheder og den fortsatte brug af tortur og forfølgelse af og dødsstraf for politiske systemkritikere. Derudover har Danmark haft en markant rolle i vedtagelsen af stærke resolutioner om situationen i Belarus, Etiopien og Myanmar.

Et stærkere EU skal gå forrest i den internationale værdikamp

Regeringen har spillet en central rolle i forbindelse med etableringen af EU's fælles menneskerettigheds-sanktionsregime, så vi i EU kan svare kontant igen over for krænkelse af menneskerettighederne. Med Danmark i spidsen har EU fx sanktioneret Lukasjenko-regimet i Belarus i forbindelse med dets helt uacceptable forsøg på instrumentalisering af migration i 2021.

Forsvar for det digitale demokrati

Regeringen har lanceret Tech for Democracy-initiativet, hvor Danmark går forrest i et stærkt forsvar for den online demokratiske samtale, og for at sætte rammerne for bl.a. de store tech-virksomheders arbejde, så hverken menneskerettighederne eller de demokratiske værdier undertrykkes. Tech for Democracy-initiativet er et centralt dansk indspil til USA's demokratitopmøde.

Rigsfællesskabet og Arktis kapacitetspakke

Regeringen har besluttet at anvende 1,5 mia. kr. til en kapacitetspakke, der fra 2023 vil styrke Forsvarets overvågning og tilstedeværelse i Arktis og Nordatlanten. Med investeringer i langtrækkende droner, radarer og satellitovervågning mv. styrkes både Forsvarets militære kapacitet og Forsvarets evne til at støtte civilsamfundet i form af redningsoperationer, miljøovervågning, fiskerikontrol, klimaovervågning og –forskning. Regeringen har et stærkt fokus på at øge samarbejdet i rigs-fællesskabet, og da den amerikanske udenrigsminister besøgte Danmark i sommeren 2020, var der for første gang afholdelse af et fællesmøde med en dansk udenrigsminister og grønlandske og færøske kollegaer.

Handelspolitisk forum for fair og bæredygtig handelspolitik

Regeringen har sat et nyt fokus i handelspolitikken – ikke bare frihandel, men fair og bæredygtig handel. Vi har et styrket fokus på den Internationale Arbejdsorganisations konventioner. Derfor nedsatte regeringen allerede i efteråret 2019 et nyt handelspolitisk forum. Her sidder repræsentanter fra både fagbevægelsen, erhvervsorganisationer, civilsamfund og eksperter, der skal give regeringen handelspolitisk inspiration.

2. Værdidiplomati

En stærk stemme for Danmark i verden

Danmark skal kaste sig stærkere ind i kampen for fælles spilleregler, demokratiske værdier og respekt for menneskerettighederne. Med hurtigere hjælp til demokrati- og menneskerettighedsforkæmperne på frontlinjerne. Ved at sige fra over for lande, også i Europa, der ikke respekterer fælles spilleregler og principper. Og ved at stå sammen med andre demokratier verden over i et stærkere forsvar for den demokratiske samfundsmode. Her er USA's og EU's værdipolitiske lederskab afgørende – og det skal vi bakke op om. EU kan og bør blive en markant stærkere værdipolitisk aktør på den internationale scene. Når Europa står stærkt, står det transatlantiske samarbejde og Vesten som samlet aktør også styrket i den globale værdikamp, der i disse år tager fart.

Verden over har demokratiet været på retur i over et årti. Krænkelser af menneskerettighederne stiger. Uligheden og ufriheden vokser. Religiøs fanatisme, herunder militant islamisme, spredt sig. Protektionismen stiger. En aftale er ikke længere en aftale. Og de regler, der skaber forudsigelighed og sikkerhed mellem lande, er under stigende pres.

Danmark er tryggere i en verden med fælles spilleregler, der bygger på de værdier, vi tror på. Danmark er større i en verden med et ligeværdigt samarbejde mellem lande, hvor de store ikke kan tromle de små. Og Danmarks velfærd vokser i en verden med fair samhandel.

Værdikampen er også en kamp for tilliden til vores internationale forpligtende fællesskaber som fx EU, FN og NATO. Det multilaterale samarbejde har fremmet sikkerhed, retfærdighed og sociale fremskridt i verden i over 70 år. Men vi må også se sandheden i øjnene: mange oplever, at selvsamme internationale samarbejde virker fjernt. At der ikke gøres nok for at løse de problemer, der bekymrer dem i deres hverdag. Eller at de ikke får del i den velstand, globaliseringen har skabt. At de hægtes af fællesskabet. Det er en berettiget kritik. Vi skal gøre det bedre.

Vi skal arbejde for et EU, der i endnu højere grad skaber borgernære resultater, som alle i Danmark får del i. Og vi skal presse EU op i global vægtsklasse, så vi i Europa bedre kan fremme vores egne værdier og interesser i en stadig mere kynisk og usikker verden. Vi skal arbejde for et NATO rustet til fremtiden, båret af endnu stærkere transatlantiske bånd og med Danmark i kernen. Vi skal arbejde for et FN, der giver Danmark en større stemme i verden og gør Danmark tryggere. Med det danske kandidatur til FN's Sikkerhedsråd vil vi gøre Danmark til verdens tillidsmand og forny det danske FN-engagement. Vi vil kæmpe for et globalt fællesskab, der samler verden om reelle og bæredygtige løsninger – på ulighed, irregulær migration, bæredygtighed, klimakrisen og konflikter.

Styrket kamp for demokrati

Ansvarlig, demokratisk og sikker teknologi

Styrkelse af EU's globale slagkraft

Styrket engagement i FN

En stærk stemme for menneskerettigheder

Støtte til demokrati-forkæmpere

Styrket samarbejde mellem verdens demokratier

Kort fortalt: Værdier under pres og Danmarks svar

Danmark styrker kampen for demokrati i en tid, hvor verdens demokratier er under pres

80%

af verdens befolkning levede i 2020 i "ikke frie" eller kun "delvist frie" samfund⁽¹⁾

For 15. år i træk har der været flere tilbageslag end fremskridt for demokrati verden over ifølge Freedom House.⁽²⁾ Den udvikling skal vendes. Og det er nu, der er momentum for at mobilisere verdens demokratier. Vi har været naive alt for længe, men det er kun blevet alt for tydeligt, hvad der er på spil. Danmark styrker derfor kampen for at fremme demokratiske værdier og menneskerettigheder. Særligt gennem vores udviklingssamarbejde, gennem vores stærke danske og lokalt forankrede civilsamfundspartnere og gennem internationale organisationer.

Styrket samarbejde mellem verdens demokratier

Vi skal styrke båndene til verdens demokratier i en tid, hvor den globale værdikamp hænger. Vi skal bygge videre på den globale alliance af lande, der sætter respekt for demokrati og menneskerettigheder forrest – og vi skal turde se indad og tage de interne udfordringer op. Derfor tager Danmark aktivt del i rækken af amerikanske demokratitopmøder. Vi bygger med vores stærke tradition for demokrati og menneskerettigheder alliancer på tværs inden for bl.a. beskyttelse af demokratiske rettigheder online. Og vi styrker samarbejder med demokratier verden over, bl. a. i Indo-Pacific.

Danmark i front for et globalt forsvar for det digitale demokrati

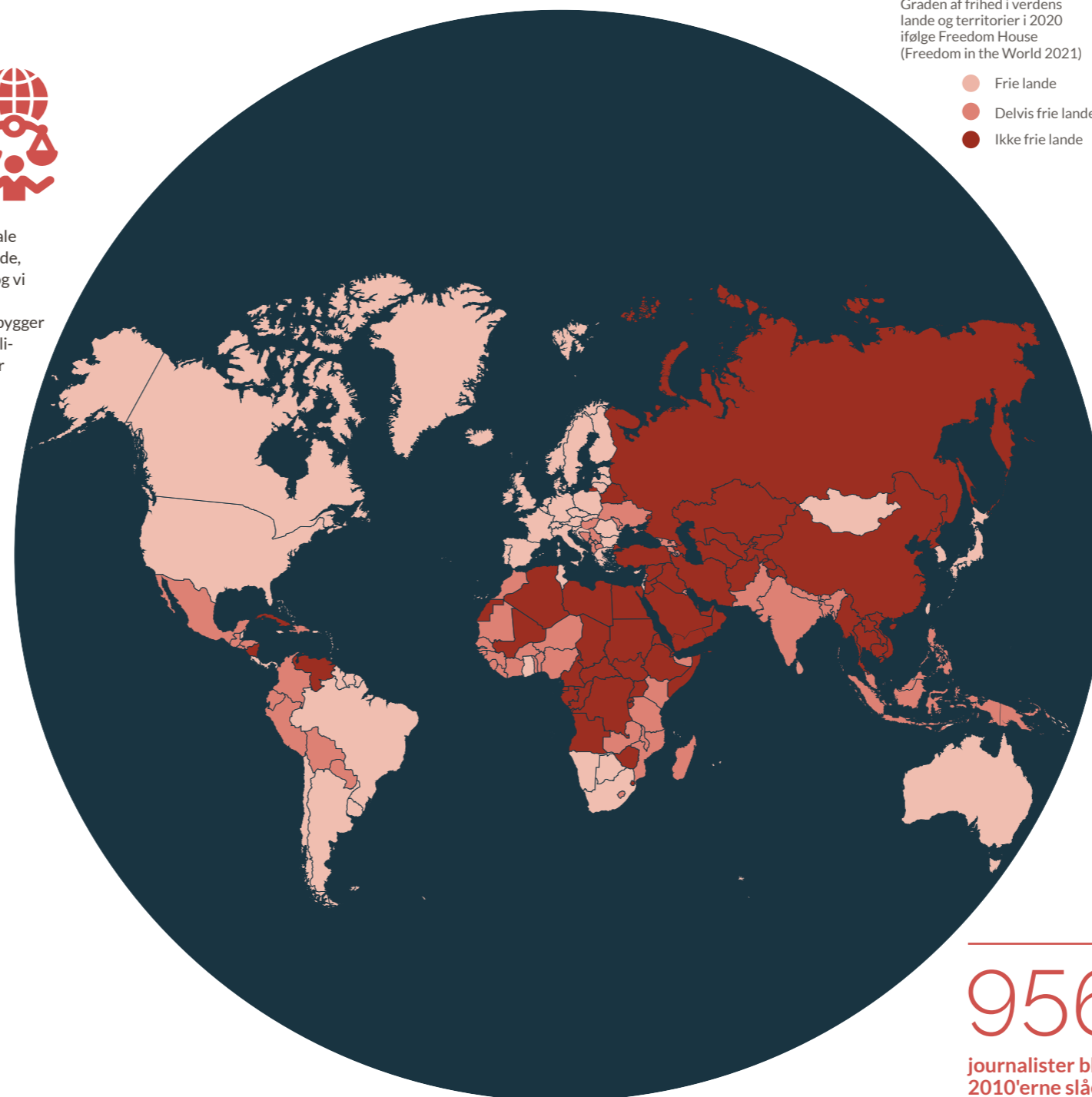
Digitale teknologier er blevet en fast del af vores demokratiske debat. Det medfører enorme samfundsmæssige gevinster, men giver også autoritære regimer nye muligheder for overvågning, adfærdskontrol, undertrykkelse og censur. Danmark stiller med Tech for Democracy-initiativet skarpt på hvordan, vi styrker indsatsen for, at teknologi understøtter demokrati og menneskerettigheder, frem for at undergrave dem. Sammen med EU, USA og ligesindede lande engagerer vi os i et stærkt forsvar for den demokratiske samtale – ikke mindst online, hvor vi skal sætte rammerne for bl.a. de store tech-virksomheders rolle i samfundet, så hverken menneskerettighederne eller de demokratiske værdier undertrykkes.

Danmark går foran for at styrke EU's indflydelse i verden

EU er Danmarks vigtigste udenrigspolitiske platform og derfor en central løftestang for at fremme danske værdier og interesser i verden. Derfor arbejder vi målrettet for at styrke EU's globale slagkraft og sikre, at EU har de rette instrumenter til at gøre sin indflydelse gældende. Danmark har bl.a.:

- Samlet 22 lande om et fælles indspil med konkrete forslag til styrkelse af EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik.
- Spillet en central rolle i etableringen af EU's menneskerettighedssanktionsregime, så vi kan svare kontant igen over for krænkelser af menneskerettighederne.
- Stået i spidsen for et arbejde med generel styrkelse af EU's sanktionspolitik, så Lukasjevo-regimet i Belarus kunne sanktioneres i forbindelse med dets helt uacceptable forsøg på instrumentalisering af migration.
- Skubbet på for vedtagelsen af EU's første sanktioner som svar på cyberangreb.

Danmark styrker sit engagement i FN og er kandidat til en plads i FN's Sikkerhedsråd

Danmarks styrker sit engagement i FN og op-ruster vores diplomatiske tilstedeværelse. Fordi vi som brobygger vil bidrage til at sikre et tidssvarende FN, der bidrager til at håndtere globale udfordringer, som har betydning for Danmarks værdier, tryk-hed og velfærd. Vi har påtaget os den vanskelige rolle at forsøge at fremme forhandlingerne om reformer af FN's Sikkerhedsråd. Og vi har tilført nye ressourcer i form af udsendte diplomater til vores FN-repræsentation i New York og FN-kontoret i København.

Danmark er kandidat til en plads i FN's Sikkerhedsråd i 2025-26

fordi vi tager ansvar for at forebygge, håndtere og løse verdens konflikter, som koster liv, skaber ustabilitet og fører til flytningstrømme og irregulær migration. Vores kandidatur handler om at stå vagt om en international orden baseret på regler og rettigheder. Danmark vil være verdens tillidsmand i Sikkerhedsrådet. Passe på vores verden og dermed på Danmark. Også vores forventede medlemskab i FN's Fredsopbygningskommission i 2023-24 vil bidrage hertil.

956

journalister blev i 2010'erne slået ihjel i forbindelse med deres arbejde⁽⁴⁾

Danmark går foran for at støtte de demokratiske kræfter i Belarus

Danmark gik forrest i fordømmelsen af overgreb på fredelige demonstranter i Belarus og mobiliserede støtte til markante EU-sanktioner mod de ansvarlige for grove menneskerettighedskrænkelser og manipulation af præsidentvalget i august 2020. Med en Ny Demokratifond med 50 millioner kroner støtter vi det stadig mere trængte belarussiske civilsamfund samt de personer og organisationer, der kæmper for demokrati og frie medier i Belarus og andre lande i den østlige nabo-kabsregion. Belarus' befolkning skal vide, at Danmark fortsat støtter deres krav om en fri og demokratisk fremtid.

En stærk dansk stemme for menneskerettigheder

Menneskerettighederne er under pres i en række lande og i de internationale fællesskaber, der skal stå vagt om dem. Fx levede 87 % af verdens befolkning i 2020 i lande, hvor civilsamfundet har et indskrænket eller intet råderum.⁽³⁾ Det kan vi ikke acceptere. Derfor er Danmark en markant stemme i kampen for menneskerettigheder.

I september 2021 gik Danmark i front - først i EU-kredsen og senere med en bredere kreds af lande - for at få bred opbakning i FN's Menneskerettighedsråd til etableringen af en specialrapportør til monitorering af menneskerettighedssituationen i det Taliban-kontrollerede Afghanistan.

Også historisk har Danmark spillet en aktiv rolle i opbygningen af en regelbaseret international beskyttelse af menneskerettighederne. Og vi skal fortsætte med at tage aktivt lederskab i FN. Derfor tiltræder regeringen nu endnu en af FN's menneskeretlige konventioner: den ottende kernekonvention om beskyttelse af personer mod tvungen forsvinding. Vi skal omsætte de gode hensigter til handlinger og sætte et skarpt fokus på at få menneskerettighederne udmøntet i praksis. At få regeringer til at leve op til de menneskeretlige forpligtelser.

USA – en enestående og afgørende partner for Danmark

Danmark og USA har et tæt forhold, som vi skal værne om og udbygge. Fordi en tæt relation til USA, både bilateralt og i de forpligtende fællesskaber, er afgørende for at fremme vores værdier og interesser i verden – for vores tryghed og vores velfærd.

USA er afgørende for den internationale regelbaserede orden

Vi har et stærkt værdifællesskab med USA, og vi har behov for globalt amerikansk lederskab. Det er sammen med USA, EU og vores øvrige partnere, at vi skal håndtere presset på de internationale forpligtende fællesskaber og de udfordringer, der følger af bl.a. Kinas mere selvhævdende adfærd og Ruslands hybride krigsførelse og militære optrapning i vores østlige nærrområde. Her har vi brug for et stærkt transatlantisk svar. Derfor skal vi bakke op om et amerikansk lederskab og sammen værne om et multilateralt samarbejde, hvor fælles spilleregler, demokrati og menneskerettigheder respekteres.

USA er Danmarks vigtigste sikkerhedspolitiske allierede

NATO og et stærkt transatlantisk bånd er garanten for Danmarks og Europas sikkerhed. Danmark og USA står sammen om vores fælles værdier om fred, sikkerhed og frihed. Derfor er det vigtigt, at vi har en tidssvarende arbejdsdeling med USA. Vi står side om side med USA i flere af verdens brændpunkter. Når USA orienterer sig mere mod Asien, er det i vores fælles interesse. Også når det betyder, at Europa skal tage mere ansvar i vores nærrområder.

USA er en helt central partner i Arktis

Vi står sammen med USA om at håndtere de stigende spændinger, som følge af bl.a. russisk militær opbygning i Arktis. Om at fastholde målsætningen om Arktis som lavspændingsområde. Og om at bekæmpe klimaforandringerne, værne om miljøet, samarbejde om forskning samt at skabe bæredygtig udvikling til gavn for de mennesker, der bor i regionen.

USA er en vigtig partner i klimakampen

Det amerikanske engagement i klimakampen skaber momentum internationalt og grundlag for stærkt samarbejde med Danmark som klimafrontløber. For USA kigger mod danske erfaringer med grøn innovation og en grøn omstilling, hvor ingen efterlades.

USA er Danmarks største samhandelspartner uden for Europa

Eksporten til USA skaber danske arbejdspladser og bidrager til vores velfærd. Det stærke amerikanske fokus på grøn omstilling skaber muligheder for eksport af dansk viden og bæredygtige løsninger – de muligheder skal vi gribe.

Demokratisk udvikling og respekt for menneskerettighederne

Regeringen vil arbejde for en mere demokratisk verden. For når vi fremmer demokratisk udvikling, værner vi også om vores egen tryghed og samfundsmodel. Og regeringen vil sætte fokus på den positive betydning, som menneskerettighederne har for staters demokratiske udvikling og interne sammenhængskraft. For individers frihed og lige muligheder.

Vi vil være en aktiv stemme for demokrati

Vi vil mobilisere dansk bistand, politisk pres og vores ligesindede i en fælles front for demokratiet. Og vi vil stille tech-giganterne til ansvar og sikre, at demokratisk vedtagne love står over deres brugervilkår. Her skal vi samarbejde tæt med EU og ikke mindst USA – for amerikansk lederskab er afgørende for et internationalt samarbejde rodfæstet i demokratiske værdier. Hvis verdens demokratier ikke står sammen og træder i karakter, går vi en mindre fri, mere rå og mere uretfærdig verden i møde.

Vi vil give demokratiske kræfter i vores østlige naboer et rygstød

Vi vil styrke de kræfter, der siger fra over for autokratiske ledere og orienterer sig mod EU's værdifællesskab. Med vores indsatser vil vi både sikre hurtig og fleksibel støtte i akutte situationer og følge op med langvarige demokratiindsatser. Støtten skal særligt målrettes civilsamfundet og de unge: morgendagens demokrater.

Vi vil gøre aktivt brug af hele den multilaterale værktøjskasse – i EU, FN, OSCE og Europarådet – til at sige klart fra over for autokratisk adfærd og arbejde for fremskridt, der kommer de undertrykte til gavn. Det gælder også sanktioner, når vi ser systematiske overgreb, som vi fx har set det i Belarus. Vi skal gøre særligt brug af OSCE og Europarådet, som dækker hele vores østlige naboer og samler alle relevante aktører om bordet. Fordi østlige naboer, der bevæger sig mod demokrati, fremmer Danmarks og Europas sikkerhed.

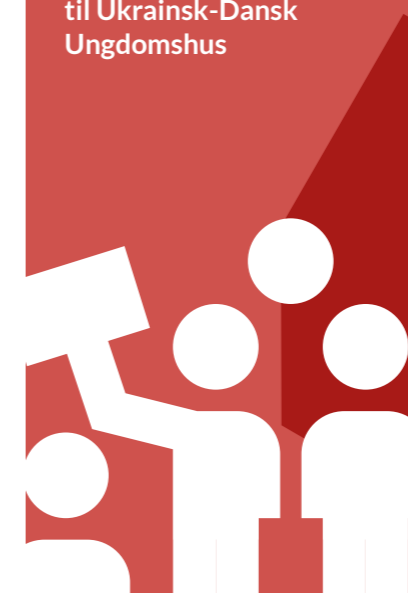
Danmark giver unge demokratiske kræfter i Ukraine en hjælpende hånd

18 mio. kr.

til Ukrainsk-Dansk Ungdomshus

Gennem oprettelsen af det Ukrainsk-Danske Ungdomshus i Kyiv giver vi Ukraines unge en platform for at udvikle et stærkt civilsamfund, der kan holde magthaverne ansvarlige.

Det sker bl.a. gennem erfaringsudveksling og netværksskabelse med stærke danske ungdomsorganisationer, som lever demokratiet. Dermed styrkes også danske unges forståelse af kampen for demokrati, frie medier og en virkelighed uden korruption.

➤ Vi vil gå i front i forsvaret for menneskerettighederne

Vi vil tage lederskab i kampen for kvinder og pigers seksuelle og reproduktive rettigheder, for torturbe-kæmpelse, oprindelige folks rettigheder, ytrings- og trosfrihed og et stærkt og uafhængigt civilsamfund. Vi vil beskytte udsatte befolkningsgrupper, herunder LGBTI+-personer og religiøse minoriteter.

Vores gennemslagskraft er størst, når vi samler ligesindede i en fælles front. Gennem EU, FN, OSCE og Europarådet vil vi opbygge koalitioner for at hæve prisen for menneskerettighedskrænkelser og påtale undertrykkelse højt og tydeligt.

Stærke forpligtende fællesskaber

Regeringen vil være en reformkraft, der arbejder for tidssvarende internationale organisa-tioner, der fremmer tryghed, retfærdighed og velfærd – globalt, regionalt og i Danmark. For det er i forpligtende fællesskaber, at alles reelle frihed vokser.

➤ Vi skal være i hjertet af et EU, der leverer resultater for borgerne

Vi vil styrke vores indsats for at fremme danske interesser og værdier i EU, der er den afgørende platform for at sikre Danmarks velstand, tryghed og velfærd. Den gnidningsfri handel på tværs af grænser skaber vækst og arbejdspladser i Danmark, og fælles høje standarder skaber efterspørgsel på danske løsninger og sikrer produkter af høj kvalitet til de danske forbrugere. Og over for de udfordringer vi ikke kan løse alene, er EU vores stærkeste kort. Det gælder endnu mere i en mere rå verden med voksende geopolitiske spæn-dinger og økonomisk rivalisering, klimakrise, globale sundhedskriser og migrationspres. Derfor skal vi også turde se med åbne øjne på de udfordringer, EU-samarbejdet rummer, og det, der skal til for at løse dem. Sikre at EU skelner skarpere imellem, hvad der må findes fælleseuropæiske løsninger på, og hvad landene bedst klarer selv. Vi vil styrke dansk alliancedannelse i EU-samarbejdet og aktivt sætte en dagsorden, der fremmer danske og europæiske værdier. Og sikre, at det, der startede som en Kul- og Stålundion bliver til en Klimaunion med global slagkraft. Konferencen om Europas Fremtid er en mulighed for at tage debatten. Ikke i forhandlingslokalerne i Bruxelles, men med de befolkninger, som EU er til for.

➤ Vi vil holde EU op på sine kerneværdier

Vi går i forreste række for at fastholde retsstatsprincippet, demokrati, ligestilling og respekten for men-neskerettigheder som grundstenene i EU-samarbejdet. Desværre ser vi, at respekten for de værdier i sti-gende grad tilsidesættes i enkelte lande. Udviklingen skal vendes, for de grundlæggende værdier er hjerte-blodet i EU's styrke, troværdighed, effektivitet og slagkraft. EU er ikke alene et økonomisk fællesskab, men også et helt nødvendigt værdiforsvarssamarbejde.

➤ Vi vil arbejde for et stærkere EU på den globale scene, der går forrest i værdikampen

Vi skal fortsat arbejde for en markant sanktionspolitik i EU, så vi kan slå hårdt ned på menneskerettigheds-krænkelser, undertrykkelse af demokrati og brud på internationale spilleregler. Sanktioner skal bruges klogt og ikke være en automatreaktion. Men når vi tager redskabet i brug, skal det gøres mere effektivt, så det kan mærkes. Og vi skal bruge hele EU's værktøjskasse, så det fortsat er os, der sætter globale standar-der, der sikrer overholdelse af vores værdier både i Europa og globalt.

➤ Vi vil arbejde for et stærkt NATO, der forsvarer vores fælles værdier

Danmark er en aktiv og engageret NATO-allieret. NATO er i dag mere end en forsvarsalliance. Det er også et værdifællesskab mod et stigende autokratisk pres. Vi skal styrke NATO både politisk og militært frem mod 2030. Vi skal holde fast i vores stærke alliance og samarbejde over Atlanten. Det er forudsætningen for at løse de vanskelige sikkerhedspolitiske udfordringer, som vi står overfor. Ikke mindst når det kommer til at afskrække totalitære regimer fra at angribe demokratiske stater og allierede.

➤ Vi vil arbejde for et stærkt FN

Vi vil arbejde for et FN, der står vagt om de internationale spilleregler, fremmer en mere progressiv verden og bekæmper uretfærdighed. Vi vil støtte reformer, der sikrer, at FN fortsat kan udfylde og udvikle sin rolle som stedet, hvor verden finder sammen om at definere grundlæggende rettigheder, regler for fre-deligt samarbejde og ambitioner for bæredygtig udvikling. Udpegningen af Danmark som med-forhand-lingsleder for drøftelserne om reform af FN's Sikkerhedsråd viser, at Danmark tager ansvar som brobyg-ger og arbejder for fælles løsninger i FN – også på de svære spørgsmål. Vi tager ansvar for at fremtidssikre FN. Med vores EU-familie, det stærke transatlantiske bånd og samarbejdet med andre ligesindede skal vi være drivkræfter for et mere handlekraftigt og effektivt FN, både internationalt og på landeniveau. Vi arbejder derfor også for, at FN's medlemslande, og ikke mindst verdens rigeste lande, betaler deres fulde bidrag til FN til tiden.

➤ Vi vil være verdens tillidsmand i FN's Sikkerhedsråd

Vi vil øge vores engagement i FN's arbejde for en sikker verden. For FN er afgørende for international fred og sikkerhed og en hovedaktør på verdens ustabile frontlinjer – ikke mindst i Europas nærrområder. Med en styrket FN-indsats kan vi skabe mere tryghed og sikkerhed. Derfor arbejder vi for, at Danmark vælges ind i FN's Sikkerhedsråd i 2025-26. En plads her giver Danmark direkte indflydelse på håndteringen af kon-flikter, der har stor betydning for Europa og Danmark. Danmark vil være hele verdens tillidsmand i Sikker-hedsrådet. Vi vil stå fast på vores værdier og standpunkter og søge de vanskelige kompromisser i et ofte splittet Sikkerhedsråd. Det gælder fx i forhold til konflikter i Afrika, der kan føre til ustabilitet, terrorisme, flygtningestrømme og irregulær migration. Vi vil bidrage til, at FN i stigende grad arbejder forebyggende med blik for klimaforandringerne og menneskerettighedskrænkelser, som årsag til eller forstærker af kon-flikt. Og vi vil arbejde for, at FN's fredsoperationer bliver bedre til - effektivt og ansvarligt - at opfylde de mandater, Sikkerhedsrådet har givet dem. Det gælder ikke mindst i forhold til at fremme inklusive politiske løsninger og sikre kvinders meningsfulde og ligeværdige deltagelse i fredsprocesser. FN hverken kan eller skal håndtere konflikter og kriser alene. Vi vil arbejde for at styrke FN's partnerskaber med regionale orga-nisationer, især EU og den Afrikanske Union (AU), og for at skabe sammenhæng på tværs af humanitære, udviklings- og fredsindsatser.

➤ Vi vil sætte ind mod de kræfter, der skaber sprækker i de forpligtende fællesskaber

De stærke forpligtende fællesskaber – FN, NATO, Europarådet, EU og senere OSCE – voksede alle ud af Anden Verdenskrigs rædsler og bygger på et stærkt forsvar for internationalt diplomati frem for konflikt og krig. Sammen med allierede og ligesindede partnere vil vi på tværs af de multilaterale arenaer arbejde for, at kræfter, der udfordrer de fælles spilleregler og værdier, ikke vinder terræn. Når lande som Kina og Rusland og andre autoritære regimer prøver at udhule de værdier, vores fællesskaber bygger på, skal vi bruge vores økonomiske magt og demokratiske værdigrundlag til at værne om et regelbaseret internationalt samarbejde.

Kina er på én og samme gang en økonomisk konkurrent, en samarbejdspartner og en systemisk rival. Kina anlægger internationalt en mere selvhævdende linje, der på flere punkter udfordrer de globale spilleregler. For Kinas syn på fundamentale menneskerettigheder fraviger væsentligt fra vores eget, og Kina sætter kollektive statsinteresser over individuelle frihedsrettigheder. Det har bidraget til at øge afstanden mellem Kina og verdens demokratiske lande på de værdipolitiske multilaterale dagsordener og kræver, at vi sammen med vores ligesindede står fast på alle landes forpligtelse til at overholde menneskerettighederne.

Både i EU og NATO er der stigende opmærksomhed på et Kina, der løbende bruger hybride taktikker såsom cyberoperationer og påvirkningskampagner til at fremme strategiske mål. Dertil går Kina målrettet efter at blive førende inden for teknologier, som fremover får betydelig indvirkning på global sikkerheds- og forsvarspolitik samt økonomisk konkurrence. Det

kræver, at vi sammen med vores allierede og partnere er klar med svar, når vores værdier og interesser trædes under fode, og at vi arbejder for at fastholde de internationale fællesskaber som rammen om norm- og regeldannelse.

Kina er samtidig en uomgængelig partner i løsningen af flere globale udfordringer – især klimakrisen. Kina er også et betydeligt marked for danske og europæiske virksomheder og spiller en vigtig rolle for de globale værdikæder. Der er til stadighed brug for at fremme et ligeværdigt økonomisk samkvem og forbedre danske og europæiske virksomheders markedsvilkår på det kinesiske hjemmemarked. Vi vil arbejde for at fastholde et stærkt og konstruktivt dansk-kinesisk forhold med samarbejde og dialog inden for udvalgte områder, herunder grøn omstilling under det strategiske partnerskab. Fordi det udgør en vigtig løftestang for at fremme vores interesser og værdier, både bilateralt og multilateralt.

Den politiske og økonomiske tyngde flytter til Asien – Danmark øger sit fokus på Indo-Pacific

Verdens økonomiske og politiske tyngdepunkt flytter til Indo-Pacific. Regionen er præget af stigende sikkerhedspolitiske spændinger, geopolitisk konkurrence og stridigheder omkring territorialrettigheder. Og regionen er et knudepunkt for verdens skibsfart.

Vi vil bilateralt og i medfør af EU's Indo-Pacific-strategi styrke samarbejdet med de lande i Indo-Pacific, der deler vores værdier og står fast på multilateralisme, frihandel, demokrati og en regelbaseret verdensorden.

Vi vil arbejde for retten til fri sejlads og respekt for FN's Havretskonvention.

Vi vil styrke vores indflydelse ved at søge at indgå nye partnerskaber og samarbejder med andre lande i regionen, herunder Australien, Vietnam og Sammenslutningen af Sydøstasiatiske lande (ASEAN). Derfor har vi tiltrådt ASEAN's traktat for fred og samarbejde (TAC). ASEAN er den mest avancerede regionale samarbejdsorganisation i verden efter EU og, med en samlet befolkning på 650 millioner mennesker, det tredjestørste marked for EU.

Vi vil udbygge Danmarks eksisterende strategiske partnerskaber med Japan, Indien, Sydkorea og Indonesien.

- Vi har vedtaget en fælles handlingsplan med Indonesien med 86 konkrete handlingspunkter frem til 2024. Fx vil vi etablere en bilateral klimadialog og udbygge det konkrete samarbejde om bæredygtighed og energi. Og vi etablerer en menneskerettighedsdialog og udbygger samarbejdet om forebyggelse af voldelig ekstremisme.
- I vores fælles arbejdsprogram er vi blevet enige med Japan om konkrete samarbejdsprojekter inden for bl.a. energi-, digitaliserings-, landbrugs-, sundheds- og det maritime område.

3. Tryghedsdiplomati

En mere sikker verden, der skaber tryghed for danskerne

Tryghed og sikkerhed for Danmark og hele rigsfællesskabet handler om at beskytte os mod de strømninger, der truer vores værdier, frihed og sammenhængskraft.

Danmarks tryghed starter med stærke alliancer. Dem skal vi pleje og styrke – også ved at løfte vores del af ansvaret i verdens brændpunkter, hvor vi har mest på spil. Side om side med vores allierede.

Vi vil fremme fredelig udvikling i Arktis, der i stigende grad udgør en geopolitisk kampplads. Det starter med konkrete skridt mod et endnu tættere udenrigs- og sikkerhedspolitisk samarbejde i rigsfællesskabet, hvor der sættes handling bag fortidens skåltaler. Og så vil vi søge et endnu tættere samarbejde med vores nærmeste allierede i Arktis og bakke op om NATO's øgede opmærksomhed på regionen.

Vi skal sætte ind mod ustabilitet og formørket militant islamisme ved at slå hårdt ned på terrorgrupper, forebygge konflikter og arbejde for at fremme en bæredygtig og demokratisk udvikling i vores sydlige nærområder. For Danmark og Europa står over for et bælte af ustabilitet mod syd. Ser vi mod øst står Afghanistan i en meget alvorlig humanitær og økonomisk krise efter Talibans magtovertagelse. Situationen risikerer at forværre den regionale usikkerhed og medføre øget risiko for konflikter. Ser vi til Sahel mod syd er en hel region i fare for at knække midt over, som følge af krise og konflikt.

Vi vil igen stemple Danmark ind i kampen for nedrustning og øget våbenkontrol. Et område der har været nedprioriteret under tidligere regeringer, alt imens de militære spændinger og risikoen for våbenkapløb kun er blevet større. Her skal Danmark ikke stå på sidelinjen. Vi skal fremme tidssvarende internationale aftaler, der sænker risikoen for militær eskalation mellem lande i en verden med stadig flere våben. Og byde ind med diplomatiske løsninger for at afværge nye våbenkapløb – både på Europas dørtrin, men også i en region som Indo-Pacific, hvor der i stigende grad er sikkerhedspolitiske spændinger.

Vi skal gå sammen med EU, NATO og allierede om robuste svar på nye trusler. Forsvare vores demokratiske institutioner, kritiske infrastruktur og virksomheder mod cyberkriminalitet- og angreb, desinformation og fjendtlig indblanding.

Sidst, men ikke mindst, skal vi anlægge et sikkerhedspolitisk syn på vores bredere forsyningsikkerhed. Vi oplever en stigende geostrategisk konkurrence og et markant pres på internationale forsyningskæder. Det gælder vacciner, som modsvar på COVID-19, men i høj grad også energi og råstoffer. Derfor skal Danmark og EU – gerne i samarbejde med USA og andre partnere – styrke den danske og europæiske forsyningsikkerhed. For ellers risikerer vi at tabe terræn.

Bekæmpelse af ustabilitet og militant islamisme

Militære operationer

Fredelig udvikling i Arktis

Et stærkt og ligeværdigt samarbejde i rigsfællesskabet

Kontante svar på cybertrusler og -angreb

Danmark i kernen af NATO

Nedrustning

Vi forsvare den europæiske sikkerhedsorden, som vi har opbygget efter Murens fald

Kort fortalt: Centrale trusler mod vores tryghed og Danmarks svar

Stabilisering og bekæmpelse af militant islamisme i Syrien og Irak

Danmark har siden 2014 ydet markante militære og civile bidrag til den internationale koalitions bekæmpelse af ISIL og stabiliseringen af Irak og Syrien. Og siden december 2020 har Danmark ledet NATO's mission i Irak (NMI). Danmark har dermed en helt central rolle i forhold til at styrke de irakiske sikkerhedsstyrkers evne til selv at varetage Iraks sikkerhed. Den militære indsats står ikke alene, men indgår i en bredere ramme af politiske og civile tiltag i regionen. For vi skal forhindre, at ISIL igen får ideologisk og geografisk fodfæste og samtidig arbejde for at forhindre irregulær migration. Danmark har derfor i forbindelse med NMI-lederskabet genåbnet den danske ambassade i Irak – med udstationerede medarbejdere fra både Udenrigs- og Forsvarsministeriet. Derudover bidrager det regionale freds- og stabiliseringsprogram for Syrien og Irak positivt til at stabilisere områder, som tidligere har været under ISIL's kontrol gennem bl.a. minerydningsindsatser.

14

Igangværende og forventede danske militære bidrag til missioner og operationer i NATO/FN/koalitionsregi eller under national ramme pr. 27. januar 2022

Dertil har Forsvaret nationale og regionale indsættelser i hele Arktis og Nordatlanten og i Østersøen. Vi tilpasser løbende vores engagement, så vi er til stede der, hvor vi kan gøre en direkte forskel for kongerigets og vores allieredes sikkerhed og tryghed.

Lavspænding i Arktis

En helt afgørende del af Kongerigets Arktis indsats er målsætningen om Arktis som lavspændingsområde. Det er både et mål i sig selv og en forudsætning for en bæredygtig økonomisk og social udvikling til gavn for befolkningerne i Arktis. Det løbende internationale samarbejde i og om Arktis, herunder i Arktisk Råd, understøtter målsætningen. Regeringen arbejder endvidere helt konkret for at forebygge militær eskalation og forhindre et våbenkapløb i Arktis. Det sker blandt andet gennem initiativer i samarbejde med de øvrige arktiske aktører, der sigter mod at skabe øget gennemsigtighed og reducere risikoen for misforståelser.

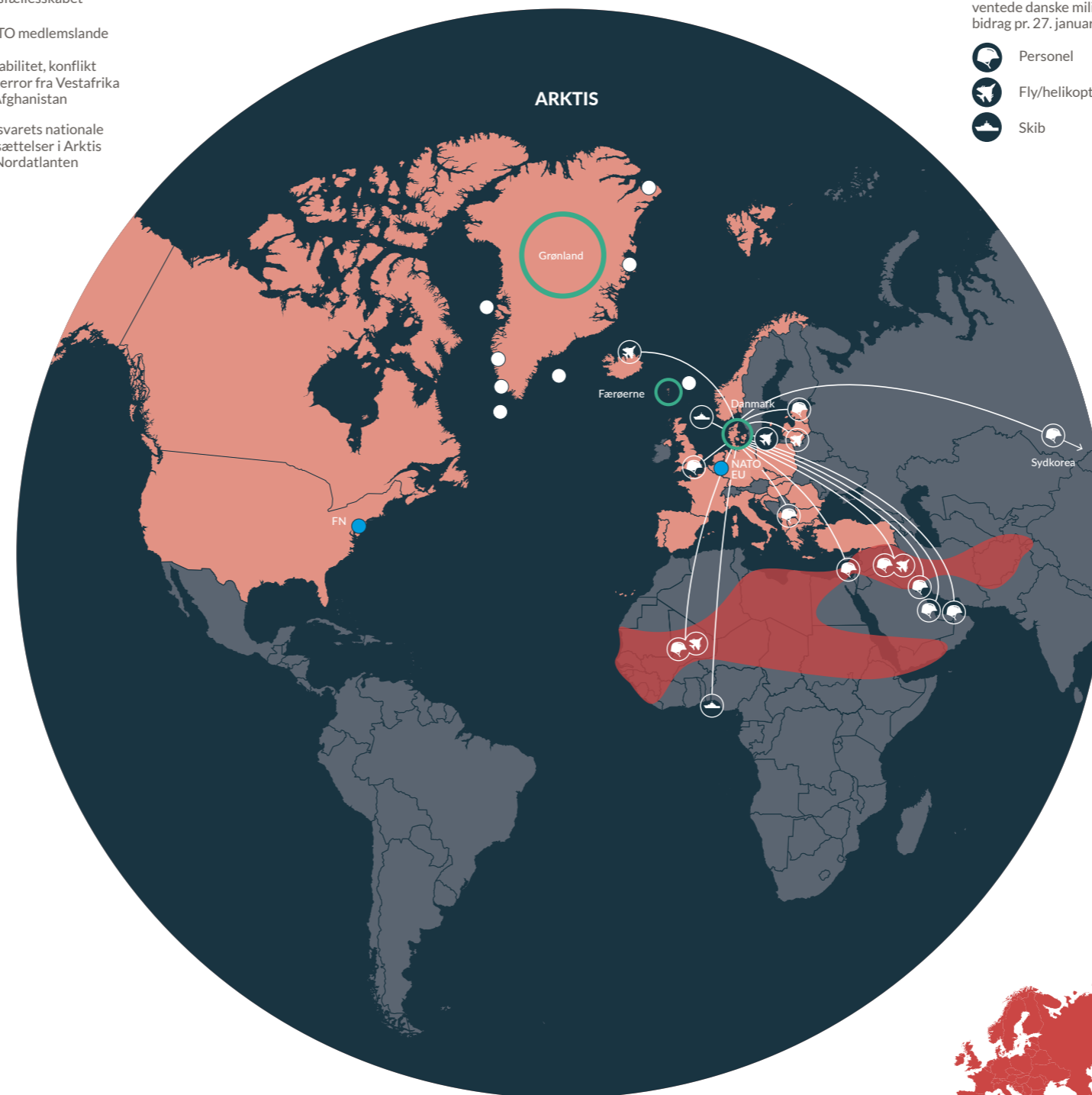
Styrket samarbejde i rigsfællesskabet

Vi styrker samarbejdet i rigsfællesskabet om udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Arbejdet med tættere inddragelse og stærkere samarbejde er i fuld gang og vil fortsætte. Konkret handler det om en bred vifte af tiltag som det daglige arbejde i det internationale samarbejde om Arktis i fx Arktisk Råd og om fælles deltagelse i ministermøder med kongerigets arktiske partnere som fx USA.

1,5

mia. kr. har regeringen besluttet at anvende til Arktis-kapacitetspakken

- Rigsfællesskabet
- NATO medlemslande
- Ustabilitet, konflikt og terror fra Vestafrika til Afghanistan
- Forsvarets nationale indsættelser i Arktis og Nordatlanten

Igangværende og forventede danske militære bidrag pr. 27. januar 2022

- Personel
- Fly/helikopter
- Skib

Danmark i kernen af NATO

NATO og et stærkt transatlantisk bånd er garanten for Danmarks sikkerhed og danskernes tryghed, og vi skal bidrage med vores del til alliances afskrækkelse og kollektive forsvar. Også i Europa.

Derfor yder Danmark et substantielt bidrag til sikkerheden i vores nærområde i Østersøregionen samt i Nordatlanten og Arktis.

Derfor bidrager Danmark pr. 21. december 2021 til 7 af NATO's internationale indsatser.

Derfor har Danmark overtaget lederskabet af NATO's mission i Irak (NMI) og vil bidrage substantielt til NMI efter, at vi har overgivet lederskabet. Samtidig bidrager vi solidt til NATO's trænings- og kapacitetsopbygning i partnerlande som Ukraine, Georgien og Irak – fordi forebyggelse er bedre end intervention.

Derfor bidrager Danmark til NATO's afskrækkelses- og genbetræffelsestiltag i Østersøen og Baltikum, bl.a. i form af substantielle bidrag til NATO's fremskudte tilstedeværelse i Baltikum.

Cybertrusler og -angreb skal mødes med kontante svar

Som et af verdens mest digitaliserede lande er Danmark særligt udsat. Derfor deltager Danmark aktivt i det internationale samarbejde om at afskrække og øge omkostningerne for statslige og ikke-statslige aktørers cyberangreb mod Danmark, vores allierede og nære samarbejdspartnere.

Vi arbejder i EU for styrkelse af den interne modstandskraft og øget fokus på EU's cyberdiplomati. Der er blandt andet udarbejdet en "cyberdiplomati værktøjskasse" for fælles svar på cyberangreb, der spænder fra dialog til mulige sanktioner. Der er vedtaget sanktioner imod statslige aktører fra Rusland, Kina og Nordkorea, og der arbejdes aktivt på at udvide brugen af cyber-sanktionsregimet.

Vi samarbejder med ligesindede lande om offentlige fælles erklæringer, der udstiller ansvarlige aktører bag cyberangreb.

Det er vigtigt, at vi i stigende grad oplyser om cybertruslen. Derfor er Danmark varm fortalere for flere offentlige udmeldinger i både EU og NATO. Alene i 2021 er det lykkedes at samle EU og NATO om offentligt påtale for SolarWinds- og Microsoft Exchange Servers-angrebene og senest i forbindelse med Ghostwriter-kampagnen, der blandt andet sigtede mod disruption af det tyske forbundsvalg.

Vi støtter bestræbelserne for at fremme international lov og normdannelse i cyberspace. Danmark arbejder aktivt for at fremme bestræbelser i FN-regi på at etablere og implementere internationale normer for ansvarlig statsadfærd i cyberspace samt aktivt modvirke autoritære staters forsøg på at etablere normer og regler, der strider imod Danmarks værdier og interesser.

Vi forsvare den europæiske sikkerhedsorden, som vi har opbygget efter Murens fald

Ruslands ulovlige annektering af Krim i 2014 og fortsatte forsøg på at destabilisere Ukraine med både hybride trusler og militær opbygning udgør en alvorlig trussel. Og størstedelen af de russiske krav om sikkerhedsgarantier fra USA og NATO er uforenelige med de fundamentale principper for den europæiske sikkerhedsorden, som Rusland selv var med til at etablere efter Murens fald. Danmark står side om side med allierede i NATO og med EU i forsvaret for, at alle lande i Europa har ret til frit at vælge sine allianceparternere. Og vi står fast på grundprincipperne for europæisk sikkerhed. Samtidig står vi klar til at forfølge mulige diplomatiske spor i NATO og OSCE for at deeskalere situationen og finde løsninger. Men vi accepterer ikke militær magtanvendelse eller trusler. Hverken i Ukraine, Georgien, Belarus eller andre lande i vores nærområde.

Arktis-kapacitetspakke

Arktis-kapacitetspakken skal fra 2023 styrke Forsvarets overvågning af og tilstedeværelse i Arktis og Nordatlanten og bidrage til NATO's samlede situationsbillede i regionen. Vi skal holde øje med udviklingen og sikre, at vi kan håndhæve vores suverænitet og udføre både civile og militære opgaver i Arktis og Nordatlanten. Pakken har fokus på initiativer, der også gavner de grønlandske og færøske samfund.

Stærke alliancer

Regeringen vil ruste Danmark til at håndtere det stadigt mere komplekse trusselsbillede ved at investere i de alliancer og internationale organisationer, der understøtter vores sikkerhed. For det er NATO og det stærke transatlantiske bånd, der er garanten for vores sikkerhed.

➤ Vi vil fastholde Danmark i kernen af NATO og styrke det transatlantiske bånd

Vi vil arbejde for et styrket NATO, der tilpasser sig til de væsentlige militære og teknologiske forandringer i det sikkerhedspolitiske landskab. For i en tid, hvor verden er præget af stigende geopolitisk konkurrence, nye trusler, uforudsigelighed og et fortsat mere aggressivt Rusland, er NATO kun endnu vigtigere for Danmarks sikkerhed. Derfor står vi side om side med vores NATO-allierede i kampen mod militant islamisme og terror i Mellemøsten. Vi deltager i NATO's afskrækkelse i vores nærområde i øst og er blandt de første til at tilbyde efterspurgt cybereffekter til alliancen. Størstedelen af de danske internationale militære bidrag indgår i NATO's operationer. Vi vil arbejde for, at NATO i højere grad forholder sig til globale udfordringer. Det gælder også Kinas militære modernisering og mere offensive adfærd, som bidrager til et mere komplekst sikkerhedsbillede.

Forsvaret skal være gearet til fremtidens udfordringer og have de rette kapaciteter til også fremover at fastholde Danmark i kernen af NATO. For Europa skal løfte en større del af sit sikkerhedspolitiske ansvar, og her tager Danmark sin tørn. Det må ikke blive et spørgsmål om enten-eller mellem NATO og Europa eller mellem NATO og EU. Europa skal tage et større ansvar for vores egen skyld. Men også for at fastholde amerikansk engagement i europæisk sikkerhed. Derfor skal vi også styrke NATO-EU samarbejdet. Og derfor vil det kommende forsvarsforlig have Wales-målsætningerne som forudsætning. Det fordrer omtanke og strategiske valg. Med den sikkerhedspolitiske analysegruppe, som regeringen har nedsat, sikres en grundig analyse af den udenrigs- og sikkerhedspolitiske situation og dens konsekvenser for Danmark og Forsvaret.

➤ Vi vil styrke vores sikkerhedspolitiske bånd og bidrage til internationale operationer

Vi vil fortsat træde til med bidrag til internationale operationer gennem NATO, FN eller landekoalitioner, når vores tryghed er på spil. Vi vil styrke vores tætte forsvarssamarbejde med USA – både i Danmark og i vores nærområde. Og udbygge det styrkede dansk-franske sikkerhedspolitiske samarbejde. Danmark står sammen bl.a. med Frankrig i Hormuz og i Sahel om at skabe sikkerhed og stabilitet. Endelig skal vi videreudvikle det nordiske og baltiske forsvarssamarbejde og samarbejdet med andre ligesindede, herunder ikke mindst Tyskland. Og Storbritannien er fortsat en af Danmarks tætteste forsvars- og sikkerhedspolitiske samarbejdspartnere. Vi skal sikre et fortsat stærkt udenrigs- og sikkerhedspolitisk partnerskab mellem Storbritannien og EU efter Brexit.

➤ Vi vil sikre Danmarks tryghed ved at øge stabilitet og forebygge konflikter

Vi vil støtte konfliktforebyggelse og freds- og statsopbygning i skrøbelige og konfliktramte lande, især i Afrika. Det gør vi ved at stille op til FN's Fredsopbygningskommission i 2023-24 og FN's Sikkerhedsråd 2025-26 – fordi det er vigtigt for trygheden i Danmark, at FN bliver bedre til at forebygge konflikter og imødegå nye trusler. Vi arbejder i krydsfeltet mellem sikkerhed og udvikling for at forebygge overgreb mod lokalbefolkninger, irregulære migrationsstrømme og ekstremisme samt at sikre kvinders rettigheder, da de er særligt udsatte i konfliktsituationer.

➤ Vi vil opretholde og udvikle nationale forsvarsindustrielle kompetencer på strategisk udvalgte områder

Med regeringens strategi for dansk forsvarsindustri sikres de bedste rammer for, at dansk forsvarsindustri bidrager til varetagelsen af Danmarks sikkerhedsinteresser. Det er nødvendigt på baggrund af det skærpede trusselsbillede, og det vil styrke relationen til vores allierede og samtidig understøtte dansk eksport,

når det er muligt. Vi vil fortsat sikre, at våben og andet militært udstyr ikke falder i de forkerte hænder. Innovation i den private sektor bliver i stigende grad toneangivende for udviklingen af forsvarsmateriel – ikke mindst inden for nye teknologier, der vil forme fremtidens magtbalancer. Her skal vi sammen med vores allierede være på forkant. Og vi skal sikre danske virksomheders og forskningsinstitutioners adgang til Den Europæiske Forsvarsfond.

Fredelig og bæredygtig udvikling i Arktis og Nordatlanten

Regeringen vil, sammen med Grønland og Færøerne og med USA som vores vigtigste sikkerhedspolitiske allierede, arbejde for stabilitet og fredelig, bæredygtig udvikling i Arktis og Nordatlanten til gavn for alle i regionen. For stigende spændinger i Arktis udgør en trussel mod hele rigsfællesskabet og den globale sikkerhed.

➤ Vi vil styrke samarbejdet i rigsfællesskabet

Vi vil fortsætte med at styrke samarbejdet med Færøerne og Grønland om udenrigs- og sikkerhedspolitikken – til gavn for kongeriget som udenrigspolitisk aktør og for hele rigsfællesskabet. Som et konkret eksempel herpå er der oprettet et stående kontaktudvalg på ministerniveau, som skal sikre en tættere dialog om udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske spørgsmål. Med særlig vægt på de spørgsmål der har betydning for Færøerne og Grønland. Vi ønsker et stadigt tættere samarbejde og fællesskab mellem de tre rigsdeler. Et samarbejde baseret på ligeværd, respekt, tillid og gensidig inddragelse.

➤ Vi vil arbejde for fred og stabilitet i Arktis

Vi vil stå fast på, at alle arktiske stater overholder deres forpligtelser og løser uoverensstemmelser gennem samarbejde, med udgangspunkt i Ilulissatklæringen. Med tiltagende russisk og militær tilstedeværelse og opbygning, og et Kina der betegner sig selv som "nærarktisk-stat", stiger risikoen for militær og politisk eskalation i og omkring Arktis. Vi vil understøtte den fredelige udvikling og øge tilliden i Arktis gennem bl.a. samarbejdet i Arktisk Råd og håndteringen af tvister om grænsedragning inden for rammerne af FN's Havretskonvention. I samme ånd skal Danmark arbejde for at forebygge militær eskalation og forhindre et våbenkapløb i Arktis. For med den øgede militære aktivitet øges risikoen for fejlkalkulationer og utilsigtet eskalation også. Derfor vil vi også arbejde for konkrete initiativer, der skaber øget gennemsigtighed og reducerer risikoen for misforståelser.

Men vi skal ikke være naive. Vi skal være klar til at håndhæve vores suverænitet og interesser i hele rigsfællesskabet. Og sikre at vi kan løse både civile og militære opgaver i regionen. Det gør vi bl.a. gennem Arktis-kapacitetspakken, der skal styrke Forsvarets tilstedeværelse og overvågning i Arktis og Nordatlanten.

➤ Vi vil bakke op om NATO's rolle i Arktis og Nordatlanten

Vi støtter op om NATO's øgede opmærksomhed på regionen. Det gælder fx NATO's indsats i Nordatlanten for at beskytte de vigtige forsyningslinjer mellem Nordamerika og Europa. Det er en naturlig konsekvens af de stigende geopolitiske udfordringer i regionen, drevet ikke mindst af Rusland. For NATO's artikel 5 er fundamentet for hele kongeriget sikkerhed. Øget overvågning og andre tiltag i NATO skal skræddersys til sikkerhedssituationen, så målsætningen om lavspænding bevares, og der tages hensyn til behovet for et bredt samarbejde i regionen. De arktiske NATO-allierede har en særlig rolle, viden og ansvar for udviklingen i regionen.

Stabilitet og sikkerhed i Europas nærområder

Regeringen vil fortsætte Danmarks militære og civile engagement i Mellemøsten, Golfen og Sahel. For at undgå at terrorgrupper kan slå rod og skabe yderligere destabilisering, for at løse de konflikter der lammer regionen, og for at migrationspresset mod Europa ikke øges. Og regeringen vil styrke samarbejdet med allierede og partnere om at håndtere truslen mod øst.

➤ Vi vil styrke vores stabiliseringsindsatser og diplomatiske engagement i Mellemøsten, Golfen og Sahel

Med vores lederskab af NATO's mission i Irak, vores bidrag til at sikre retten til fri sejlads i Hormuz og Guineabugten og vores langvarige engagement i Sahel yder Danmark allerede en markant indsats for stabilitet i brændpunkter tæt på Europa. Samtidig tager vi en ledende rolle i den civile del af den europæiske overvågningsmission i Hormuz for at understøtte regional dialog som grundlag for en varig deeskalering. For uden en robust civil indsats løber ethvert militært fremskridt ud i sandet. Derfor har vi også åbnet en ambassade i Irak. Og vi vil bruge hele den udenrigs- og sikkerhedspolitiske værktøjskasse for at skabe langsigtet bæredygtig stabilisering.

➤ Vi vil forsvare vores værdier og interesser i det østlige nærområde

Rusland fortsætter sin selvhævdende adfærd, både over for Danmark, vores naboer og i vores nærområde. Det er en sikkerhedspolitisk udfordring på Danmarks, NATO's og EU's dørtrin. Russiske krænkelser af demokratiske værdier og menneskerettigheder, alvorlige og systematiske cyberangreb mod myndigheder og virksomheder, desinformation og påvirkningskampagner. Giftangreb, manglende overholdelse af internationale våbenkontrollaftaler, frosne konflikter samt den ulovlige annektering af Krim, fortsatte militære intimidering og aggression i det østlige Ukraine. Vi vil ikke acceptere, at Rusland i stigende grad ser stort på de fælles internationale spilleregler. Eller at Belarus under Lukasjenko-regimet begår grove krænkelser mod civile, tvinger fly til at tvangslande samt forsøger at lægge pres på EU gennem en helt uacceptabel instrumentalisering af migration. Begge landes manglende respekt for de internationale spilleregler er med til at destabilisere og skabe en mere usikker verden. Vi vil stå fast på klare og kontante svar med vores allierede og partnere.

Krisen i Afghanistan Konsekvenserne af den dramatiske og tragiske udvikling i Afghanistan siden august 2021 udgør en del af den virkelighed, som det internationale samfund og som Danmark skal forholde sig til. Danmark, NATO, EU og FN skal lære af 20 års komplekst militært og civilt engagement. Også af de smertelige og dyrkede erfaringer. Derfor gennemføres en myndighedsevaluering af Danmarks evakueringsindsats i forbindelse med Talibans magtovertagelse, der forventes offentliggjort i første kvartal 2022, og en uvildig historisk udredning af Danmarks civile og militære indsats i Afghanistan i perioden 2001-2021 (forventes offentliggjort inden udgangen af 2023).

På kort sigt står vi med et Afghanistan styret af Taliban, hvor risikoen for humanitært, økonomisk og sikkerhedsmæssigt sammenbrud er betydelig. Det kan få konsekvenser i og uden for regionen. Også for Europa og i Danmark. På længere sigt skal vi sammen med vores partnere og allierede bruge hele vores værktøjskasse til at håndtere de fremadrettede udfordringer i Afghanistan og regionen, ikke mindst vedrørende humanitær bistand, sikkerhed og migration.

Danmark sætter ind for at bevare og udvikle det internationale nedrustnings- og våbenkontrollsystem

Vi skal understøtte og styrke den globale regelbaserede orden, undgå våbenkapløb og ultimativt forebygge krig. Det er af afgørende betydning for vores og hele Europas sikkerhed. Danmark har derfor engageret sig med ligesindede lande for at:

- Styrke og opretholde den eksisterende arkitektur, der har givet sikkerhed
- Tilpasse og bygge nyt til at håndtere nye teknologier og nye aktører

Overblik over centrale nedrustnings- og våbenkontrollaftaler

Den europæiske arena

● INF-traktaten

Ophørt

Aftale mellem USA og Rusland om afskaffelse af en hel kategori af landbaserede kort- og mellemdistansecmissiler.

● CFE-traktaten

Fungerer ikke efter hensigten

Juridisk bindende aftale med lofter for landenes konventionelle våben samt pligt til notificering og åbenhed i forhold til verifikation af beholdninger.

● Wien-dokumentet

Behov for modernisering

Politisk bindende aftale i regi af OSCE med tillidskabende tiltag, fx informationsdeling om og kontrol med de væbnede styrker og militære aktiviteter bl.a. ved krav om forudgående oplysninger om øvelser og mulighed for inspektioner.

● Open Skies-traktaten

Fungerer ikke efter hensigten

Juridisk bindende aftale der skal skabe tillid, åbenhed og forudsigelighed gennem ubevæbnede flyvninger, der kan overvåge militære aktiviteter og udstyr og installationer af militær betydning.

Den globale arena

● NPT-traktaten

Under pres

Den grundlæggende traktat på det nukleare område, der skal forhindre spredning af nukleare våben og teknologi til fremstilling samt fremme nuklear nedrustning.

● CWC-traktaten

Under pres

Juridisk bindende traktat der forbyder kemiske våben, herunder udvikling, oplagring og brug af kemiske våben.

● New START-aftalen

Forlænget 5 år

Aftale der regulerer Ruslands og USA's interkontinentale atommissiler og affyringsplatforme.

● JCPoA

Under pres

Aftale der skal sikre, at Iran ikke udvikler atomvåben.

● CTBT-traktaten

Ikke trådt i kraft

FN-traktat om forbud mod atomprøvesprængninger.

● DPRK-atomvåben

Fortsat ingen verificeret denuklearisering

Nordkorea anslås at have mellem 30 og 40 atomvåben. I 2003 trak Nordkorea sig ud af NPT-traktaten. Siden 2006 er vedtaget en række FN-resolutioner rettet mod landets atomprogram. I 2018 signalerede Nordkorea interesse for at forhandle, men der er fortsat ingen konkrete aftaler med landet om nedrustning.

Global nedrustning og våbenkontrol

Regeringen vil engagere Danmark i kampen for at bevare, tilpasse og udvikle det internationale våbenkontrol- og nedrustningssystem. For presset på det internationale samarbejde og ikke mindst Ruslands mere selvhævdende adfærd underminerer den europæiske sikkerhedsarkitektur, som Danmarks sikkerhed også bygger på.

➤ Vi vil undgå våbenkapløb og forhindre spredning af atomvåben

Vi vil styrke Danmarks engagement i den internationale diplomatiske indsats. Som et lille land kan vi ikke svinge taktstokken. Men en målrettet national indsats i forhold til ikke-spredning og våbenkontrol kan yde et vigtigt bidrag. Vi skal bruge de internationale forpligtende fællesskaber – ikke mindst OSCE og IAEA – som platform for at fastholde og udvikle fælles spilleregler. I tæt samarbejde med vores allierede vil vi tage initiativer, der kan bidrage til at fastholde og udbygge det internationale engagement for en fredelig udvikling, ligesom vi vil arbejde aktivt for at fastholde Iran-atomaftalen. For udvikling af atomvåben i Iran er en direkte trussel mod vores sikkerhed og er benzin på den allerede sprængfarlige situation i Mellemøsten.

Vi vil samtidig intensivere vores indsats for at løfte vores del af ansvaret for, at våben, produkter og teknologier, der kan bruges til ondsindede formål, ikke falder i de forkerte hænder.

Nye trusler, som Danmark står over for⁽⁵⁾

Økonomisk samarbejde og teknologioverførelse: Fremmede staters økonomiske aftaler og investeringer i udlandet afspejler ofte en sammenblanding af økonomiske, diplomatiske og strategiske initiativer, der understøtter den fremmede stats udenrigspolitik og giver dens virksomheder muligheder for at afsætte varer og for at tilegne sig viden og teknologi gennem investeringer.

Cyberspionage: Fremmede magter bruger deres cyberkapacitet til at spionere mod andre lande, herunder Danmark. Viden og intellektuel ejendom stjålet gennem cyberspionage kan blive misbrugt til at modarbejde vestlige interesser eller skade danske virksomheder.

Cyberangreb: Kriminelle hackere, der nogle gange arbejder for fremmede stater, udsætter dagligt danske myndigheder og virksomheder for cyberangreb. Angrebene bliver brugt til forskellige former for berigelses-kriminalitet såsom bedrageri, tyveri og afpresning. Destruktive cyberangreb mod kritisk infrastruktur kan også være en risiko. Destruktive cyberangreb er hovedsageligt blevet brugt i Ukraine, Mellemøsten og andre konfliktområder, men angrebene kan også ramme danske organisationer, som NotPetya-angrebet i 2017 viste.

Påvirkningskampagner: Fremmede magter forsøger i stadigt højere grad at udnytte cyberdomænet til at påvirke holdninger og adfærd, sprede desinformation og konspirationsteorier i vestlige demokratier, herunder Danmark. Dette udgør en stigende trussel imod Danmarks offentlige og frie debat.

Hybride angreb: Fremmede stater kan bruge en blanding af diplomatiske midler såvel som sofistikerede og hurtige informations- og cyberooperationer, skjulte og lejlighedsvist åbenlyse militære- og efterretningsmæssige aktioner samt økonomisk pres på koordineret vis, og som er rettet mod demokratiske stater og institutioners sårbarheder uden at overskride tærsklen for formel krigsførelse.

Svar på nye trusler

Regeringen vil arbejde for, at Danmark, EU og NATO kan håndtere de trusler, der følger af den teknologiske udvikling, udenlandske investeringer og brug af hybride taktikker som cyberooperationer, påvirkningskampagner og desinformation. For vi skal – sammen med vores partnere på begge sider af Atlanten – ruste os til en ny sikkerhedspolitisk frontlinje, der er drevet af en stigende global teknologikonkurrence, og hvor demokratiske institutioner kan komme under pres.

➤ Vi vil styrke kontrollen med udenlandske investeringer og leverandører

Med ny lovgivning om screening af visse udenlandske investeringer styrker vi – som vores europæiske og transatlantiske partnere – kontrollen med udenlandske økonomiske aktiviteter i Danmark, der kan være en trussel mod national sikkerhed og offentlig orden, fx i forhold til kritisk teknologi og infrastruktur. Og vi indgår i det europæiske samarbejde om screening af udenlandske direkte investeringer for at imødegå sårbarheder og afhængigheder inden for samfundskritiske sektorer og teknologier. Samtidig bidrager lovgivning om telesikkerhed til at sikre pålidelige leverandører til vores kritiske teleinfrastruktur i forbindelse med udrulning af 5G. Tiltagene styrker vores tryghed og vil samtidig fastholde et forudsigeligt og transparent investeringsklima.

➤ Vi vil styrke indsatsen mod fremmede magters spionage mod Danmark

Vi vil styrke Danmarks kapacitet til at imødegå fremmede staters ulovlige aktiviteter og sikre håndfast handling, når det afdækkes. Der er fortsat en trussel mod Danmark og rigsfællesskabet fra ulovlig efterretningsvirksomhed såsom skjult påvirkning og spionage mod myndigheder, virksomheder og institutioner (fx forskningsinstitutioner) eller forfølgelse af diasporaer, som nyder beskyttelse på dansk jord. Det kan og vil vi ikke acceptere. Danmark vil i tæt og gensidig dialog og samarbejde med Grønland og Færøerne arbejde for at imødegå fremmede staters ulovlige efterretningsvirksomhed i hele rigsfællesskabet.

EU – et stærkt økonomisk og politisk fællesskab

Vi skal bringe EU's økonomiske tyngde og politiske indflydelse i spil, så vi kan styrke EU's handleevne – for EU er Danmarks vigtigste udenrigs-politiske platform.

EU skal gå forrest i værdikampen på den globale scene

EU er helt afgørende i den globale værdikamp og for vores fælles tryghed og velstand. Med sin økonomiske og politiske styrke både kan og skal EU føre an i kampen for demokrati, menneskerettigheder, klimaet, bæredygtig udvikling og ordentlige arbejdsvilkår.

EU skal være en klimaunion med global slagkraft

EU startede som en Kul- og Stålunion. Nu skal EU være en Klimaunion. Og Danmark skal gå foran i kampen for en socialt retfærdig og grøn omstilling. For hvis ikke vi går forrest i Europa og leverer på et massivt folkeligt ønske om en grønnere fremtid for vores børn, risikerer vi, at klimakrisen også udvikler sig til en demokratikrise. Både i Europa og globalt. Derfor vil vi gennem alliancedannelse med progressive EU-lande skubbe på for, at vi i EU i højere grad bruger vores politiske engagement, vores evne til at sætte høje standarder og vores udviklingsbistand som platform for at hæve de globale klimaambitioner.

EU skal tage større sikkerhedspolitisk ansvar med fokus på Europas nær-områder og de nye truslers

Danmark støtter udviklingen af et europæisk strategisk kompas. Det skal sætte kursen for et EU, der kan tage et endnu større sikkerhedspolitisk ansvar. For vi har brug for et stærkere EU, der kan løfte mere i nærområderne. Ikke mindst når det kommer til at håndtere de nye trusler, hvor EU har særlige kompetencer i modsvaret på hybridangreb, fjendtlig cyberaktivitet og spionage. Og vi skal arbejde for at styrke EU's partnerskaber, så vi sikrer komplementaritet mellem fx NATO og EU gennem styrket politisk dialog mellem de to organisationer.

EU skal kunne mere selv

Vi vil arbejde for at mindske EU's afhængighed af tredjelande inden for samfundskritiske sektorer og teknologier. Vi skal mere aktivt bruge EU's økonomiske vægt og vores høje europæiske standarder for at præge en bæredygtig og fair udvikling og sikre global indflydelse.

EU i front for fair og bæredygtig handelspolitik

Som den største handelspartner for cirka 74 tredjelande er EU en handelspolitisk stormagt.⁽⁶⁾ Vi arbejder for, at EU's handelsaftaler skal fremme europæiske standarder og værdier, sikre ordentlige vilkår for arbejdstagere og være løftestang for grøn omstilling.

Danmarks og EU's modstandsdygtighed

Regeringen vil presse på for, at Danmark sammen med EU styrker sin modstandsdygtighed og forsyningsikkerhed i en tid med økonomiske og geopolitiske forskydninger og stigende global konkurrence om verdens knappe ressourcer og råstoffer.

Vi vil sikre mere robuste forsyningskæder

Vi vil arbejde for at mindske EU's afhængighed af tredjelande inden for samfundskritiske sektorer og teknologier. Det kræver, at vi skal diversificere forsyningskæderne for at gøre dem mere robuste. Det gør vi bl.a. ved målrettet at presse på for nye markedsåbninger. Vi skal ikke være afhængige af enkelte lande, men skal kunne trække på en bredere vifte af troværdige partnere – både i EU og resten af verden. Manglen på værnemidler under pandemien og de stigende energipriser i Europa har tydeliggjort sårbarheder i EU's forsyningskæder på kritiske områder. Samtidig skal vi sikre en balance, så indsatserne ikke fører til protektionisme og et EU lukket om sig selv. For det vil skade dansk eksport og gå ud over danske jobs og velfærd og underminere vores strategiske interesser.

Vi vil også styrke samarbejdet i EU og Norden om at fremme cirkulær økonomi og genanvendelse af råstoffer og derved mindske risikoen for afhængighedsforhold til tredjelande.

Vi skal styrke EU's egne kapaciteter inden for strategisk vigtige teknologier

Vi skal styrke vores langsigtede konkurrenceevne inden for strategisk vigtige teknologier i forhold til grøn og digital omstilling. Områder, hvor der i EU er en stigende erkendelse af, at vi skal stå stærkere globalt for at værne om vores tryghed og fremtidens arbejdspladser. Vi vil også udvikle samarbejdet med ligesindede lande, som det fx er tilfældet med USA i Trade and Technology Council (TTC).

Global sundhedssikkerhed og pandemiberedskab

COVID-19-pandemien har haft store konsekvenser for økonomier, sundhed og samfund verden over. Det globale pandemiberedskab var ikke tilstrækkeligt. Derfor vil vi styrke den globale sundhedssikkerhed og pandemirespons. Vi vil aktivt støtte udarbejdelsen af en global pandemiaftale og styrke Verdenssundhedsorganisationen, WHO.

Vi vil styrke Danmarks, EU's og den globale pandemirespons

Vi vil arbejde for, at vi sammen med EU markant styrker beredskabet mod grænseoverskridende sundheds-trusler som mutationer og nye vira. Vi må erkende, at Europa ikke var godt nok forberedt, da krisen ramte. EU er derfor i gang med at etablere en ny myndighed (HERA), der skal sikre en bedre og hurtigere respons på den næste pandemi. Og vi skal styrke det strategiske samarbejde om vaccineproduktion – både i EU, men også med globale partnere, som har styrkepositioner og særlige kompetencer. Derfor vil regeringen også etablere bilaterale strategiske vaccinepartnerskaber med udvalgte samarbejdspartnere. Ikke som en modsætning til EU-samarbejdet, men som et vigtigt supplement.

4. Klimadiplomati

Danmark som grøn stormagt

Bæredygtighed

Klima

Frihed

Velfærd

Tryghed

Retfærdighed

Lighed

Menneskerettigheder

Demokrati

Internationalt grønt foregangsland

Klimafrontposter i hele verden

Klimadiplomati med global rækkevidde

Internationalt lederskab for retfærdig grøn omstilling

Grønne strategiske partnerskaber med de store udledere

Klimatilpasning der skaber en fremtid lokalt

Klimakrisen skal bremses, og vi skal afslutte den fossile æra. Klimakampen er en generati- onskontrakt, vi ikke må bryde, og en kollektiv solidarisk forpligtelse for verdenssamfundet. Klimaforandringerne er også en tryghedskrise. Der puster til sikkerhedspolitiske spændin- ger, når kampen om knappe naturressourcer skærpes. Der forstærker migrationspresset, når menneskers livsgrundlag forsvinder.

Ved FN's klimatopmøde i Glasgow 2021 tog verdenssamfundet et vigtigt skridt i den rigtige retning. Det lykkedes at opnå enighed om, at 1,5 graders målet er det pejlemærke, som landenes klimaindsats skal rettes mod. Men landenes egne klimamål er langt fra tilstrækkelie- ge, hvis det skal lykkes.

Derfor erklærer Danmark krig mod kul og presser på for en grøn omstilling væk fra fossile brændstoffer. Vi skal sikre, at de globale klimaambitioner omsættes til konkret handling nu.

Som grønt foregangsland har vi et særligt ansvar for at drive udviklingen fra sort afhængig- hed til grøn fremtid. Vi vil tænke bæredygtighed bredt. Den globale grønne omstilling skal også være socialt bæredygtig. For indsatsen er kun holdbar, hvis vi skaber bedre livsvilkår for alle.

Regeringen vil mobilisere grønne strategiske partnerskaber med nogle af klodens store udledere, så vi igennem moderne klimadiplomati, myndighedssamarbejde og partnerskaber med dansk erhvervsliv kan vise vejen for en social retfærdig grøn omstilling. Det vil gøre en mærkbar forskel i den globale klimakamp og samtidig bane vejen for styrket eksport af grønne danske løsninger inden for energi, vand og bæredygtige fødevarer.

Vi vil presse på for, at EU veksler sin indflydelse og globale tyngde til at presse verdens mest fodslebende lande. Og vi skal bruge Danmarks globale grønne lederskab til at sikre ren energi, rent vand og bæredygtige fødevarer til alle. Vi vil støtte udviklingslandene – særligt i Afrika – i at slå ind på en grøn og bæredygtig udviklingsvej. For sætter vi ikke ind på alle fronter, kan klimakrisen også være med til at undergrave de demokratiske institutioner, hvis næste generation mister tilliden til, at de folkevalgte kan levere de rette løsninger.

Kort fortalt: Klimaudfordringen i verden og Danmarks svar

Klimadiplomati der, hvor vi kan gøre en forskel

En række danske ambassader i hele verden er udnævnt som klimafrontposter, og har et særligt ansvar for at løfte klimadagsordenen. De er frontlinjen i dansk klimadiplomati og er med til at realisere ambitionen om globalt dansk lederskab på det grønne område.

Klimafrontposterne øger fokus på klima og det grønne på tværs, fra eksportfremme over udviklingsbistand til myndighedssamarbejde og public diplomacy.

Klimafrontposterne sætter klimaet på den politiske dagsorden, herunder ved at løfte de danske grønne styrkepositioner samt erfaringerne fra de danske myndighedssamarbejder og udviklingsindsatser fra det tekniske niveau ind i de afgørende beslutningsrum.

Klimafrontposterne samtænker den lokale klimaindsats på tværs af sektorer og instrumenter, hvor også danskfinansierede multilaterale indsatser synliggøres og udnyttes i værtslandene.

Klimafrontposterne styrker eksportfremmeindsatsen for grønne danske løsninger.

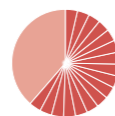
Stærkt klimadiplomati der trækker andre med

Danmark kan ikke hæve det globale ambitionsniveau og vinde kampen mod tiden alene. Derfor arbejder vi gennem klimafrontposterne og den danske klimaambassadør målrettet for, at EU styrker sit klimadiplomati og veksler sin politiske og økonomiske indflydelse til klimahandling globalt. Danmark går bl.a. forrest for at sikre stærkt EU-engagement og konkrete handlingsspor i krigen mod kul og indsatsen for global udfasning af fossile brændsler. Og både bilateralt og gennem EU arbejder vi for et styrket samarbejde med en række af de store udledere, ikke mindst USA og Kina, om at hæve de globale klimaambitioner. Derudover arbejder Danmark hele vejen rundt på politisk dialog med de relevante aktører, inklusiv civilsamfundet og erhvervslivet.

Grønt strategisk partnerskab med Indien

Det grønne strategiske partnerskab med Indien er en vigtig løftestang til at accelerere Indiens grønne omstilling og til at styrke samarbejdet med Indien om grønne dagsordener i internationale fora. Der er tale om et bredspektret samarbejde mellem danske og indiske myndigheder baseret på danske erfaringer og løsninger, som også kan åbne dørene for, at danske virksomheders grønne løsninger kan understøtte omstillingen i Indien.

Med vores myndighedssamarbejder om energi med 19 lande, som står for mere end 60% af de globale CO₂-udledninger, er vi med til at drive den grønne omstilling.

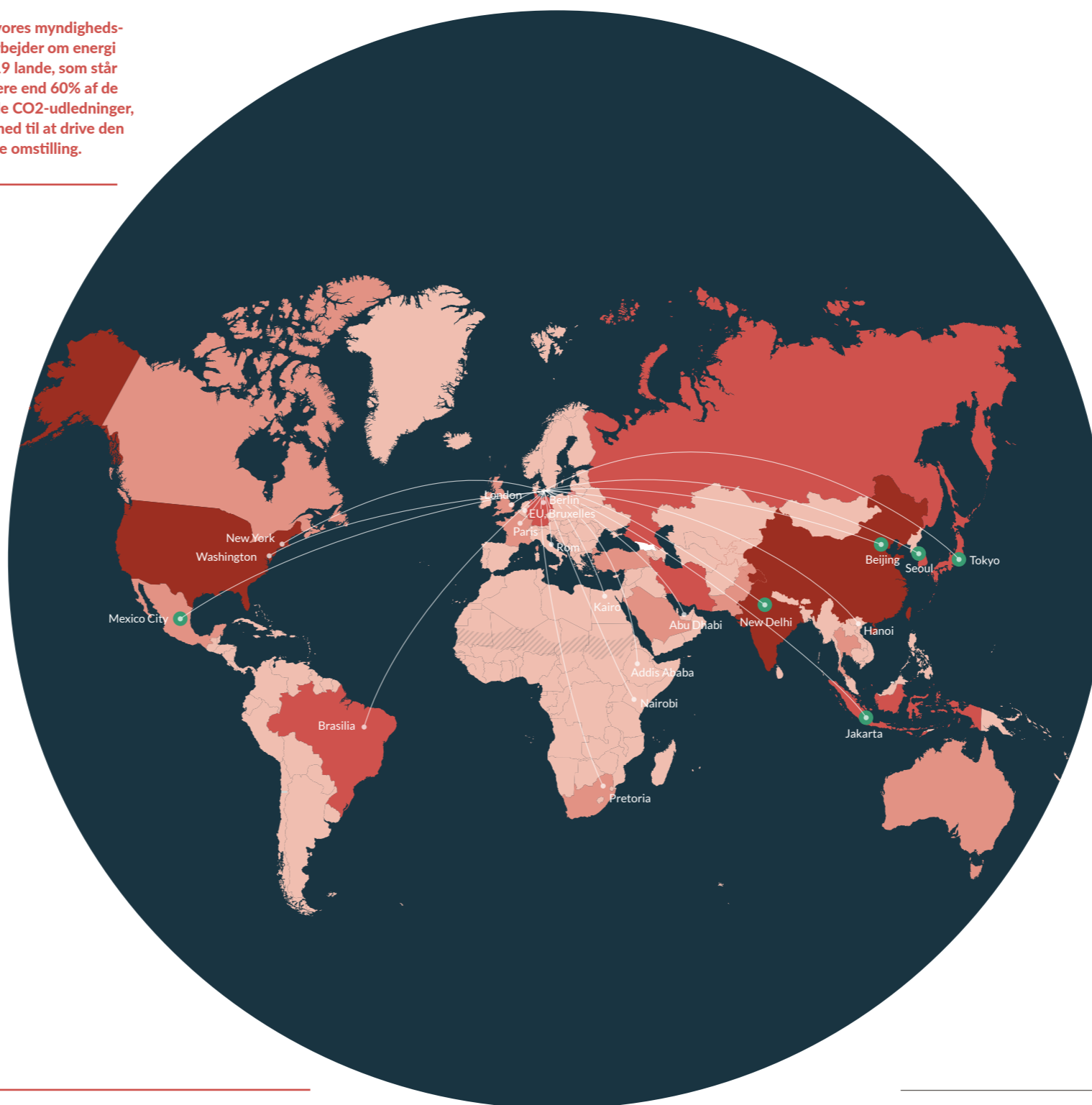

Klimaforandringerne rammer de svageste hårdst og skaber grobund for migration

Klimaforandringer vil være en af de største trusler imod stabiliteten af stater og samfund i de kommende årtier. Ekstreme vejrforfænomener som tørke presser mennesker på deres levebrød og forstærker eksisterende konfliktmønstre. Sahel er særligt hårdt ramt.

12%

Så meget forventes de afrikanske landes BNP at falde, hvis de globale temperaturstigninger bliver på 4 grader. Selv hvis målsætningen om at begrænse den globale temperaturstigning til 2 grader opfyldes, vil BNP falde med 5% som følge af bl.a. lavere produktivitet i særligt fødevaresektoren.⁽⁶⁾

- Klimafrontposter
- Grønt strategisk partnerskab
- ▨ Sahel

Globale drivhusgasudledninger 2017 uden LUCF (Land-Use Change and Forestry)⁽⁷⁾

- Top 3
- Top 4-10
- Top 11-20

Internationalt grønt foregangsland

Danmarks ambitiøse nationale klimatiltag og de danske styrkepositioner giver vores stemme tyngde internationalt og skaber adgang til centrale beslutningsrum. Det er samtidig med til at skabe et globalt udstillingsvindue for grønne danske løsninger.

Danmark har blandt andet vist internationalt lederskab via:

Målsætning om 70% drivhusgasreduktion i 2030 i bindende klimalov.

Slutdato for efterforskning og produktion af olie og gas i Nordsøen.

Beslutning om etablering af verdens første energiøer.

Internationalt lederskab for retfærdig grøn omstilling

Vi tager internationalt lederskab i kampen for omstilling fra sort til grøn energi og adgang til ren energi for alle. Vi løfter lederskabet gennem alliancedannelse og opbygning af partnerskaber med lande, den private sektor, internationale organisationer, forskningsinstitutioner og civilsamfund. Gennem lederskab af Zero Emission Shipping missionen og i samarbejde med over 150 privatsektorkræfter i Getting-to-Zero Coalition arbejder vi for at søsætte CO₂-neutrale skibe i 2030 og klimaneutral skibsfart i 2050. Og med Beyond Oil and Gas Alliancen, BOGA, presser vi på for, at regeringer sætter en slutdato for deres olie- og gasproduktion.

Danmarks samlede bidrag til den internationale klimafinansiering til udviklingslandene forventes fra 2023 at udgøre mindst 1% af de udviklede landes kollektive mål om at mobilisere 100 mia. amerikanske dollars årligt. Det er betydeligt mere end vores andel af de udviklede landes BNI tilsiger.

Klimasikret vandadgang i Sahel og Afrikas Horn

Danmark vil de næste fire år bidrage til ny og forbedret adgang til rent drikkevand og sanitet i Sahel og Afrikas Horn, fx ved at udvide kapaciteten til at opbevare vand, når tørken kommer, eller reparation af ødelagte vandpumper.

Global grøn omstilling

Regeringen vil sætte målrettet ind for at accelerere udfasningen af fossile energikilder, herunder særligt kul, og opskalering af energieffektiviseringstiltag. For de globale klimaambitioner skal øges, så 1,5 graders målsætningen nås.

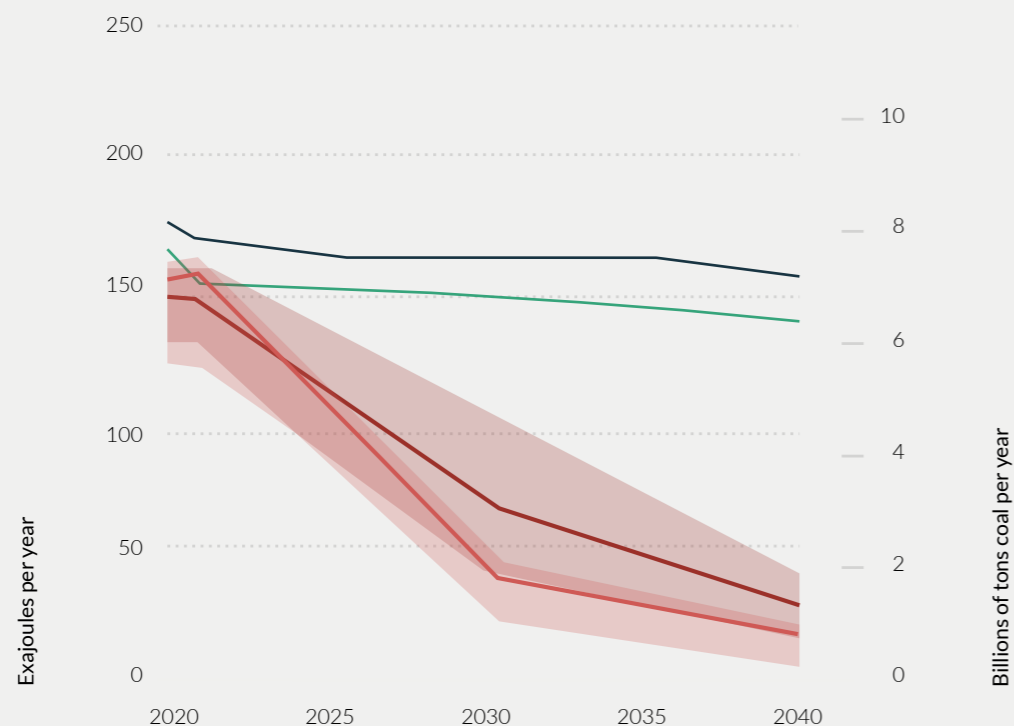
Starten på enden af den fossile æra

Danmark har gennem aktivt klimadiplomati arbejdet bidraget til at få sat krig mod kul på den globale dagsorden. Stadig flere lande bakker op. En ende på den fossile æra kan blive en realitet, hvis det store pres opretholdes. Vi vil derfor styrke vores klimadiplomatiske engagement gennem en helhedsorienteret

Udvikling og frem-skrivning af global kulproduktion⁽⁹⁾

Kul udgør den største enkeltstående kilde til globale temperaturstigninger.⁽¹⁰⁾

Udfasning af kul er afgørende for om verden når målsætningerne i Parisaftalen.

- Produktion i overensstemmelse med 2°-målsætning
- Produktion i overensstemmelse med 1,5°-målsætning
- Landes produktionsplaner og fremskrivninger
- Produktion i overensstemmelse med landes klimabidrag (ubetinget klimabidrag)
- Historisk produktion

Grafikken viser fremskrivninger af den globale kulproduktion efter forskellige scenarier:
 • Såfremt udviklingen fortsætter (blå)
 • Såfremt lande lever op til deres forpligtelser under Parisaftalen (grøn)
 • Såfremt kulproduktionen skal være i overensstemmelse med at begrænse den globale temperaturstigning til henholdsvis 2 grader og 1,5 grader (rød og lyserød)

indsats, hvor global alliancedannelse og politisk pres – bilateralt og gennem EU, FN og andre internationale organisationer, understøttes af lokale indsats, som bidrager til, at ambitionerne omsættes til reelle grønne tiltag, med danske løsninger som omdrejningspunkt. For vi skal vende udviklingen i forbruget af fossile brændsler og undgå, at udviklingslandene vælger sort energi. Fra vores egen grønne omstilling har vi erfaringerne og løsningerne til at gå foran og trække andre med. Og med vores grønne strategiske partnerskaber og myndighedssamarbejder har vi gode muligheder for at påvirke og understøtte en social retfærdig grøn omstilling.

Vi vil mobilisere grønne strategiske partnerskaber med de store udledere og samarbejde bredt om energiomstilling

Vi vil arbejde for at indgå nye grønne strategiske partnerskaber med Sydafrika og Vietnam og for at styrke eksisterende grønne strategiske partnerskaber med Kina, Indien, Indonesien, Japan, Mexico og Sydkorea. En styrket klimadiplomati indsats – kombineret med danske erfaringer og danske grønne løsninger – skal være en løftestang for at accelerere landenes grønne omstilling.

Vi skal udnytte det fornyede grønne momentum, som USA's opbakning til Parisaftalen og senest Glasgow-pagten giver. USA er en afgørende partner i kampen for at hæve det globale ambitionsniveau og et vigtigt marked for at udvikle og afsætte danske løsninger inden for energi, vand og fødevarer, der kan hjælpe USA's grønne omstilling på vej.

EU skal være en klimaunion med global slagkraft

Regeringen vil arbejde for, at EU går forrest i den globale klimakamp. For højt klimaambitionsniveau i EU vil både drive den grønne omstilling i Europa og gøre EU til grøn foregangsregion globalt.

Vi vil sikre, at EU leverer på de ambitiøse klimamål

Vi arbejder både i og uden for forhandlingslokalerne i Bruxelles og gennem bilateral dialog med en række EU-lande for en ambitiøs udmøntning af EU's grønne pagt og EU's klimapakke Fit-for-55. Hvis EU med troværdighed skal være global klimakriger, skal vi have orden i egen butik og levere på vores målsætninger med konkret handling. Vi vil derfor også presse på for en ambitiøs klimaregulering i alle væsentlige sektorer, så vi sikrer, at vi når EU's 2030-mål om mindst 55% reduktion og kommer på ret kurs i forhold til klimaneutralitet senest i 2050. En ambitiøs klimapolitik, der bl.a. fremmer vedvarende energi og energieffektivisering, vil være en drivkraft for udvikling, opskalering og eksport af grønne danske løsninger.

Samtidig vil vi i tæt partnerskab med erhvervslivet arbejde for, at en stor del af EU's midler udmøntes til reelle, grønne indsatser, hvor der sikres størst mulig klima- og miljøeffekt herunder i forbindelse med EU's genopretningsfond og Fit-for-55.

Vi vil styrke EU's klimadiplomati i verden

Vi vil arbejde målrettet for, at EU opbygger alliancer med de store udledere og udbygger sin alliancedannelse med de afrikanske lande -og samtidig understøtter deres egne indsatser for grøn omstilling og klimatilpasning. De afrikanske lande spiller en afgørende politisk rolle i forhold til at presse de store udviklingsøkonomier til højere ambitioner. Samtidig vil de fremadrettet tegne sig for stigende udledninger, hvis de ikke selv gennemfører en grøn omstilling.

Klimahandling gennem forpligtende fællesskaber

Regeringen vil forsvare og styrke de internationale institutioner, der er afgørende for at skabe en bæredygtig grøn omstilling. For vi skal have alle med og sikre, at ingen lades tilbage.

➤ Vi vil fastholde FN som centralt forum for samarbejde om verdens grønne omstilling

Vi arbejder for, at FN's klimakonvention og Parisaftalen og Verdensmålene udgør den internationale ramme for den globale klimaindsats. Vi vil maksimere de globale ambitioner. Det gør vi ved at presse på for at parter indleverer styrkede klimabidrag og ambitiøse forpligtelser - særligt i dialog med de største udledere i G20. Enigheden på COP26 om 1,5 graders-målet var en vigtig milepæl. Vi vil gøre vores for at nå i mål.

Vi viser, at grøn og socialt retfærdig omstilling er mulig, skaber pres på andre lande, så de forpligter sig til energiomstilling, og bidrager med innovative løsninger til, hvordan omstillingen kan ske i praksis. Vores fokus er særligt på rent vand, ren energi og bæredygtige fødevarerløsninger til Afrika, fordi vi skal sikre, at de afrikanske lande vælger den grønne udviklingsvej frem for den sorte.

Vi vil fortsætte med at gøre vores udviklingsbistand grønnere. Derfor står klima, natur og miljø centralt i den udviklingspolitiske strategi "Fælles om Verden". Vi vil sætte ind i FN og de internationale udviklingsorganisationer for at styrke indsatsen for at øge udviklingslandenes tilpasningsevne og modstandsdygtighed over for de skadelige virkninger af klimaforandringerne. For klimaforandringerne er en katalysator for ustabilitet og spænder ben for økonomisk udvikling de steder i verden, der har mest brug for den.

Vi vil samtidig arbejde for højt ambitionsniveau og effektiv implementering inden for luft- og skibsfart. Særligt gennem et styrket maritimt klimadiplomati i FN's søfartsorganisation (IMO). Som en af verdens førende søfartsnationer tager Danmark grønt maritimt lederskab, og sammen med blandt andet USA har vi sat et mål om at skibsfart skal være klimaneutralt senest i 2050.

Danmark sætter ind der, hvor behovet for reduktion er størst, og hvor vi har de bedste forudsætninger for at gøre en forskel ⁽¹¹⁾

Gennem vores klimafrontposter, grønne strategiske partnerskaber, myndighedssamarbejder på energi, vand og fødevarerområdet bidrager vi til den grønne omstilling i en række lande, der tilsammen står for i størrelsesordenen ca. **67%** af den globale drivhusgasudledning.

Adgang til rent vand og energi er afgørende for bæredygtig udvikling og for at skabe sig et værdigt liv, der hvor man er født ⁽¹²⁾

Cirka

570 mio.

mennesker i Afrika syd for Sahara står uden adgang til elektricitet.

Det er omkring halvdelen af regionens befolkning og ca 75% af den globale befolkning uden adgang til elektricitet.

35%

eller mere end hver tredje i Afrika syd for Sahara mangler adgang til basale drikkevandsfaciliteter.

Og blot en ud af fire har adgang til faciliteter til håndvask med sæbe og vand (26%).

5. Migrationsdiplomati

Et robust svar på migrations- og flygtningepresset

Mennesker skal ikke sætte livet på spil i jagten på en bedre fremtid i Europa og Danmark, men derimod sikres muligheder for et sikkert liv med fremtidsudsigter og rettigheder, hvor de bor. For folk forlader ikke kun hus og hjem for sikkerhed og mad på bordet, men også for medbestemmelse. Og vi hjælper både flere, hurtigere og bedre, når vi hjælper flygtninge i nærområderne til krise og konflikt.

Vi skal intensivere indsatsen for alliancedannelse med dem, der er villige til at gå med forrest for at finde løsninger, der kan skabe et retfærdigt og humanitært asylsystem. Det kræver nye tilgange, hvis vi skal knække menneskesmuglernes inhumane forretningsmodel og få bedre kontrol med hvem og hvor mange, der kommer til Danmark og Europa. For vi skal passe på sammenhængskraften i Danmark og EU og på vores velfærdssamfund. Og vi kan hjælpe langt flere af de mest sårbare flygtninge i nærområdet.

Regeringen arbejder for – i fuld åbenhed og transparens og inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser – at få flyttet asylsagsbehandlingen af spontane asylansøgere og eventuel efterfølgende beskyttelse uden for EU, så spontan asylansøgning erstattes af ordnede forhold og en holdbar model.

Samtidig skal vi forebygge irregulær migration ved at intensivere Danmarks og EU's indsætter langs de væsentligste migrationsruter til Europa. Vi vil styrke de politiske, kommercielle og udviklingsmæssige relationer til tredjelande, der vil et tættere migrations samarbejde – ikke mindst de nordafrikanske lande, som længe har stået for alene med migrationsudfordringen.

Udviklingsbistanden omlægges, så vi markant øger nærområdeindsatsen – særligt i Afrika. For vi hjælper flere, og med mere bæredygtige svar, når vi sætter ind lokalt. Derfor styrker vi også vores indsætter i Sahel, hvor flere af det 21. århundredes udfordringer mødes: konflikt, terror, irregulær migration, klimaforandringer, dårlig regeringsførelse, fattigdom og sult.

Kort fortalt: Migrationsudfordringen og Danmarks svar

Styrke relationerne til de nordafrikanske lande

Nordafrika er det sidste, afgørende led i flere af migrationsruterne mod Europa og Danmark, og flere nordafrikanske lande er i stigende grad også selv oprindelseslande for irregulære migranter. Undersøgelser viser samtidig, at mange nordafrikanske unge overvejer at forlade deres hjemlande i håbet om et bedre liv. Der er behov for tætte partnerskaber og øget konkret støtte, hvis vi i fællesskab skal lykkes med at sætte en stopper for irregulær migration og skabe bedre fremtidsudsigter i de nordafrikanske lande. Derfor vil vi:

Styrke den politiske dialog med landene i Nordafrika.

Styrke samhandel og udbygge de handelspolitiske relationer mellem EU og landene i Nordafrika.

Styrke vores udviklingspolitiske engagement. 200 mio. kr. i perioden 2021-2024 til at styrke modstandskraften og skabe bedre lokale levevilkår i Nordafrika.

Modtagecentre uden for EU

En grundsten i arbejdet for et retfærdigt og humant asylsystem er at få flyttet asylsagsbehandlingen af spontane asylansøgere til modtagecentre uden for EU med eventuel efterfølgende beskyttelse i det pågældende tredjeland. Vi er i dialog med en række tredjelandslande om mulighederne for at indgå en aftale, og vi arbejder intensivt på at skabe alliancer og konkret samarbejde med lande i og uden for EU om idéen. Samtidig skal vi også styrke EU's ydre grænser og støtte landene langs migrationsruterne. Vi har derfor afsat 190 mio. kr. i 2022 til kapacitetsopbygningsprojekter i oprindelses- og transitlande til bl.a. styrket grænsekontrol og opbygning af asylsystemer. Derudover er afsat 110 mio. kr. specifikt til at fremme hjemsendelse af afviste asylansøgere.

Særlig indsats for piger og kvinder i Sahel

Samarbejde om et stærkt asyl- og migrationssystem i EU

EU's migrations- og asylpagt skal bidrage til at realisere målet om et retfærdigt og humant asylsystem. Derfor engagerer vi os i forhandlingerne, hvor vi særligt vil prioritere:

En helhedsorienteret tilgang til migrations- og flygtningeudfordringen, hvor styrkede indsatser i oprindelseslande og nærområderne samt kapacitetsopbygning af myndighederne langs migrationsruterne i forhold til grænsekontrol, asylsystemer, udsendelsesindsatser og bekæmpelse af menneskesmugling er vigtige elementer.

Indførelse af screening samt asyl- og hasteprocedurer ved EU's ydre grænser med det formål at foretage en sikkerhedsmæssig screening og understøtte en hurtig udsendelse af afviste asylansøgere og andre tredjelandsstatsborgere uden lovligt ophold.

Indsatser der styrker muligheder for udsendelse for EU og Danmark i forhold til afviste asylansøgere, herunder gennem brug af alle relevante løftestænger såsom udviklingsbistand, visum- og handelspolitikker samt bredere migrationspartnerskaber.

250 mio. kr.

blev der i 2019 cirka brugt på indkvartering af afviste asylansøgere.

Cirka 50% af dem, der ansøger om asyl i Danmark, bliver ikke anerkendt som flygtninge og cirka 810 afviste asylansøgere befinder sig i udsendelsesposition i Danmark.

De udfordringer, skrøbeligheden i Sahel medfører, rammer i særlig grad kvinder og piger, der i forvejen ofte er marginaliserede i økonomiske, sociale og retslige forhold. Derfor har Danmark bl.a. et stærkt fokus på piger og kvinder i vores indsatser for at skabe bæredygtig udvikling i Sahel. Her arbejder vi for at fremme kvinders deltagelse i fredsprocesser samt i arbejdet med forebyggelse og håndtering af konflikter. Det gør vi bilateralt og i tæt samarbejde med FN og EU. Vi bidrager desuden til indsatser for seksualundervisning og familieplanlægning gennem bl.a. UNFPA og vores bilaterale landeprogrammer.

Over 80 millioner mennesker på verdensplan er fordrevet fra deres hjem. Det højeste antal siden Anden Verdenskrig.⁽¹³⁾

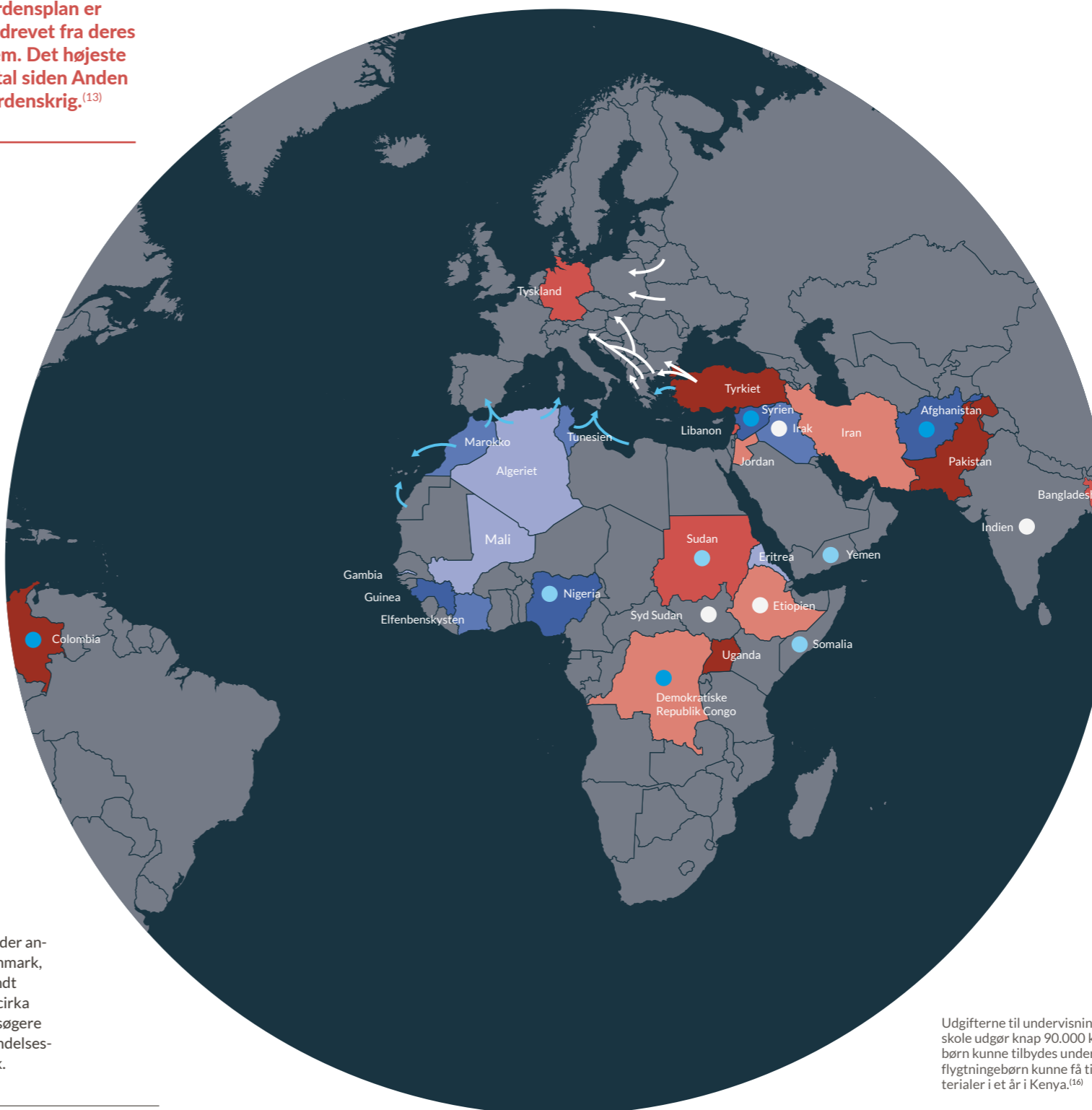
Hjælpe flere ved at hjælpe lokalt

Regeringen har allerede tilført flere midler til det humanitære område og til indsatser i skrøbelige stater og nærområder til krise og konflikt. Med omlægningen af udviklingsbistanden ønsker regeringen, at endnu flere udviklingsmidler skal bruges her. For vi hjælper flere og bedre, når vi hjælper lokalt. Med den øgede finansiering skal vi:

Styrke mulighederne for et værdigt liv der, hvor man er født eller i nær-områderne.

Styrke kapaciteten i landene langs migrationsruterne til at håndtere flygtningepresset.

Skabe flere muligheder for uddannelse og jobs for at skabe håb for en bedre fremtid for unge i skrøbelige stater og nærområderne. Fx har vi gennem EU's fælles trustfond bidraget til at mere end 140.000 personer har deltaget i iværksætter- og jobtræning i nærområderne til Syrien.

Udgifterne til undervisning af et flygtningebarn i en dansk folkeskole udgør knap 90.000 kr. pr. år. For det samme beløb ville 152 børn kunne tilbydes undervisning i et år i Burkina Faso. Eller 68 flygtningebørn kunne få tilbudt en fuld pakke af undervisningsmaterialer i et år i Kenya.⁽¹⁴⁾

Opgørelse over hyppigst forekommende oprindelseslande for ankomster af flygtninge og irregulære migranter til Europa for perioden 2016-2021. ⁽¹⁴⁾

● Top 4
● Top 5-8
● Top 9-12

Opgørelse over de 12 lande som huser flest flygtninge.

● Top 4
● Top 5-8
● Top 9-12

Opgørelse over de 12 lande med flest internt fordrevne (IDP) pga. krig, konflikt og katastrofer.

● Top 4
● Top 5-8
● Top 9-12

Centrale ruter til vands og til lands mod Europa, som flygtninge og irregulære migranter benytter. ⁽⁸⁾ Det bemærkes, at hovedparten ankommer via fly. ⁽¹⁵⁾

← Til lands
← Til vands

Vi skal løfte Afrika og styrke den bredere nærområdeindsats

Regeringen vil styrke det danske engagement og løfte EU's indsats i nærområderne og skrøbelige stater - særligt i Afrika. For udviklingen i Europas nærområder spidser til.

➤ Vi vil styrke vores relationer til Nordafrika

Vi vil opbygge et langt tættere bånd til Nordafrika – både bilateralt og gennem EU. Et samarbejde der står mål med, hvor vigtige de nordafrikanske lande er for danske interesser, ikke mindst i kampen mod terror og i håndteringen af migrations- og flygtningepresset. Som sidste stop inden Europa på de afrikanske migrationsruter er de nordafrikanske lande under stigende pres. Samfund som i forvejen er pressede af bl.a. befolkningstilvækst, klimaforandringer, fattigdom, ulighed og dårlig regeringsførelse. Det betyder, at vi også ser stadig flere migranter fra de nordafrikanske lande selv.

Vi vil styrke vores samhandel, udbygge vores grønne samarbejde, intensivere vores udviklingspolitiske engagement og arbejde for at styrke civilsamfundet og respekten for menneskerettighederne. Det skal samtidig styrke landenes evne til at håndtere flygtninge- og migrationspresset og danne grundlag for et stærkere flygtninge- og migrations samarbejde.

➤ Vi vil hjælpe mere i nærområderne

Vi vil sikre en langt stærkere dansk indsats for at forebygge og håndtere irregulær migration og flygtningestrømme i nærområder til krise og konflikt og langs migrationsruterne – fra oprindelses-, transit- og destinationslande til Europas grænser. Gennem en markant omlægning af dansk udviklingsbistand styrkes indsatsen for at adressere de grundlæggende årsager til irregulær migration og fordrivelse, afbøde humanitære kriser og opbygge kapacitet hos myndigheder langs migrationsruterne. Vores indsatser vil fokusere på udvalgte lande langs de centrale migrationsruter mod EU, i Nordafrika, i Afrikas Horn, Sahel, Mellemøsten og i Afghanistan.

➤ Vi vil skubbe på for et EU-løft af Afrika

Vi vil arbejde benhårdt for at styrke EU's fokus på et ligeværdigt partnerskab med Afrika. EU skal i langt højere grad mobilisere og samtænke sine udenrigs-, udviklings- og handelspolitiske instrumenter for at løfte forholdet til et nyt niveau. Det skal bidrage til at fremme demokratisk udvikling, respekt for menneskerettighederne og god regeringsførelse. Og gennem EU's udviklingsbistand til afrikanske lande skal EU tage hånd om de grundlæggende årsager til irregulær migration ved at bidrage til jobskabelse og grøn og bæredygtig udvikling.

EU skal træde mere i karakter i den geopolitiske konkurrence på kontinentet, for ellers risikerer vi, at andre, der ikke deler vores grundlæggende værdier, vinder frem. EU har gode kort på hånden som Afrikas største donor, handelspartner og investor, men har langt fra alle steder formået at omsætte det til tilstrækkelig indflydelse.

➤ Vi vil styrke Danmarks engagement i Sahel

Gennem robuste militære bidrag, eksempelvis til FN's fredsbevarende operation i Mali, MINUSMA, vil vi fremme fred og stabilitet i Sahel. Samtidig vil vi presse på for, at Sahel-landene tager mere ansvar for at løfte deres egen sikkerhed og sikre menneskerettighederne og god regeringsførelse.

Men den militære indsats kan ikke stå alene. Vi vil løfte vores langsigtede udviklings- og stabiliseringsindsatser i regionen. Vi vil fremme god regeringsførelse, skabe muligheder for de mange unge og styrke landenes tilpasningsevne til de voldsomme effekter af klimaforandringerne. Vi vil styrke indsatsen for kvinders deltagelse i konfliktløsning og fredsopbygning. Og rette fokus mod at forhindre menneskerettighedskrænkelser, især begået af lokale sikkerhedsstyrker. Vi vil også fortsat arbejde for varige løsninger for tvungent fordrevne og fremme sikker, frivillig og værdig hjemvendende.

Vi sætter ind for at skabe stabilitet og bæredygtig udvikling i Sahel

Vores engagement i regionen omfatter bl.a.:

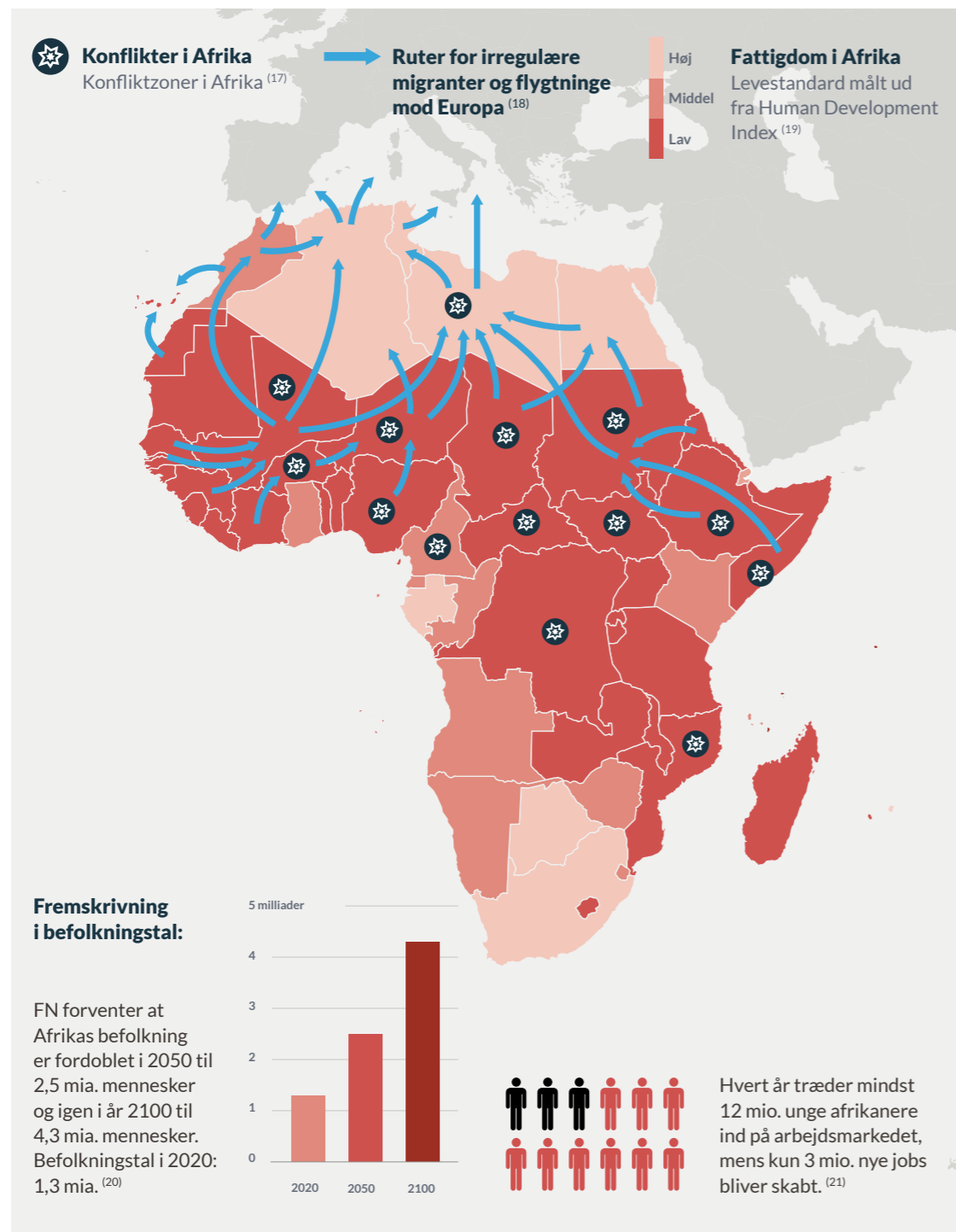
Der er samlet set afsat ca. 2,7 mia. kr. via de flerårige landeprogrammer i Mali, Burkina Faso og Niger hvor indsatserne bl.a. har fokus på stabilitet, sikkerhed, menneskerettigheder, migration og god regeringsførelse.

Humanitær bistand til mennesker i nød. I 2021 gav Danmark ca. 172 mio. kr. til humanitære indsatser i Mali, Burkina Faso og Niger gennem FN-organisationer, danske civilsamfundsorganisationer og Røde Kors-bevægelsen.

200 mio. kr. til det regionale freds- og stabiliseringsprogram for 2022-2025, som har indsatser målrettet sikkerhed og stabilisering, bekæmpelse af voldelig ekstremisme og organiseret kriminalitet, konfliktforebyggelse, styrkelse af demokratisk kontrol med sikkerhedssektoren, kapacitetsopbygning og træning af nationale sikkerhedsstyrker og støtte til den regionale G5 Sahel fællesstyrke.

Bidrag til militære og civile operationer sammen med nære allierede som Frankrig, gennem FN og i regi af EU.

Afrika: Store udfordringer og stort potentiale

EU's asyl- og migrationssystem og ydre grænser

Regeringen vil arbejde for at styrke og effektivisere EU's asylsystem. For hvis ikke udviklingen vendes, kan det pres, vi så på EU's ydre grænser i 2015, vende tilbage.

➤ Vi vil arbejde for, at EU's asylsystem bliver bedre gearret til at håndtere migrationsudfordringen

Vi vil arbejde for, at EU styrker beskyttelsen af de ydre grænser. Det gør vi bl.a. igennem danske bidrag til det europæiske grænse- og kystvagtagentur, Frontex, hvortil Danmark yder et substantielt bidrag.

Vi skal sikre, at der sker en grundig screening af alle, der ankommer; at asylsager kun bliver behandlet i ét land, og at personer, der ikke har krav på beskyttelse, sendes hjem. Asylansøgninger skal hurtigst muligt behandles, og der skal indføres særlige hasteprocedurer ved grænserne. Vi vil arbejde for at forbedre EU's varslings- og koordinationsystemer, så vi tidligst muligt kan håndtere nye asylkriser.

Vi vil arbejde for, at EU's migrations- og asylpagt forebygger og begrænser migrations- og flygtningestrømme gennem en helhedsorienteret tilgang med fokus på skræddersyede partnerskaber i oprindelseslandene og i lande langs migrationsruterne.

Vi vil presse på for en styrket EU-indsats på hjemsendelsesområdet, hvor man gennem partnerskaber med de lande, der er udfordret, giver hjælp og støtte og samtidig stiller kontante krav. Vi skal også være klar til at bruge alle diplomatiske løftestænger inklusiv visum- og handelspolitikken for at fremme samarbejdet om tilbagetagelse.

Et retfærdigt og humant asylsystem

Regeringen vil løfte Danmarks internationale ansvar og arbejde for et mere retfærdigt og humant asylsystem. For det internationale asylsystem har reelt spillet fallit.

➤ Vi vil flytte asylsagsbehandlingen til modtagecentre i tredjelande

Vi styrker indsatsen for at få flyttet asylsagsbehandlingen af spontane asylansøgere og eventuel efterfølgende beskyttelse fra Danmark til et eller flere tredjelande uden for EU. Med fuld respekt for Danmarks internationale forpligtigelser. Hvis man ved, at en fod på dansk jord og en ansøgning om asyl ikke længere giver mulighed for en fremtid i Danmark, vil færre lægge deres liv i hænderne på menneskesmuglerne for at komme hertil.

Ambitionen er et asylsystem, hvor den primære adgang til Danmark bliver gennem FN's kvoteflygtningesystem, og hvor vi selv kan bestemme, hvilke og hvor mange flygtninge der tilbydes beskyttelse i Danmark. Dermed kan vi også hjælpe dem, der har det største behov

Vi arbejder målrettet for at skabe alliancer og international opbakning til tilgangen – i fuld åbenhed og med fuld transparens. Vi ser en stigende international anerkendelse af behovet for nye løsninger, og flere lande viser interesse for at gå nye veje. Vi ønsker at etablere en orden i fællesskab med andre, men vi er klar til at tage det første spadestik alene.

➤ Vi vil styrke kapaciteten i landene langs migrationsruterne

Vi vil bane vejen for et retfærdigt og humant asylsystem gennem teknisk bistand og kapacitetsopbygning i nærområderne, langs migrationsruterne og i relevante tredjelande inden for grænsekontrol, opbygning af asylsystemer og imødegåelse af irregulær migration.

➤ Vi vil styrke indsatsen for hjemsendelse af afviste asylansøgere

Vi vil styrke vores indsatser for hjemsendelse af udenlandske statsborgere uden lovligt ophold i Danmark. Vi intensiverer indsatsen i FN for at opbygge en alliance af lande, der insisterer på, at alle skal leve op til hensigtserklæringen i FN's globale migrationsaftale fra 2018 om, at alle lande skal tage egne statsborgere uden lovligt ophold tilbage. Samtidig skal Danmark i udgangspunktet ikke give langsigtet udviklingsbistand til lande, der nægter at samarbejde om at modtage egne statsborgere. Ligeledes vil vi sammen med andre EU-lande anvende muligheden for at indføre mere restriktive visumregler for de lande, der ikke samarbejder om tilbagetagelse af deres egne statsborgere.

6. Økonomisk diplomati

Fair og bæredygtig økonomisk udvikling, der sikrer danske arbejdspladser

Dansk eksport er genrejst til niveauet før COVID-19-pandemien; nu skal den nå nye højder. Samtidig er forstyrrelser i de globale forsyningskæder og arbejdskraftmangel presserende udfordringer. Og vi står over for en international økonomi i opbrud kendetegnet ved stor usikkerhed. Det kræver et aktivt dansk økonomisk diplomati. Et stærkt offentligt-privat samarbejde om at udvikle de løsninger, verden har brug for, og som er robuste over for fremtidige chok. For danske arbejdspladser, dansk økonomi og vores velfærd er kerneprioriteter for regeringen. Vækst og frihandel er dog ikke mål i sig selv. Målet er velfærd og bæredygtig vækst, som alle får del i. Vi vil give en mere bæredygtig verden videre til vores børn.

Derfor skal vores økonomiske diplomati have en tredobbelt bundlinje, hvor vi skubber på for en global bæredygtig omstilling med danske løsninger som løftestang og fokus på gode arbejdstagerforhold. Det betyder, at vi arbejder for at styrke dansk eksport, der skaber økonomiske gevinster. Bæredygtige gevinster. Og menneskelige gevinster. Fremme af grønne energiløsninger, ressourceeffektivitet, cirkulær økonomi og digital industriel omstilling skal gå hånd i hånd med hensynet til socialt ansvar og retfærdighed for den enkelte såvel som samfundet.

Danske virksomheder skal nyde godt af globaliseringen. De har behov for talent, kapital og ekspertise fra hele verden, ligesom der i udlandet er stor efterspørgsel på de særlige danske løsninger og kompetencer. Vi har givet vores grønne eksportindsatser et markant løft og byder op til tæt samarbejde med dansk erhvervsliv om at få bæredygtige danske løsninger ud i verden. Det samme gælder for grønne udenlandske investeringer. Det er til gavn for danske arbejdspladser og for bæredygtig udvikling globalt. Vi skal både skabe og dele værdi – ikke kun herhjemme, men også ude i verden. For på den måde passer vi bedst på vores egen samfundsmodel og på Danmark.

Men globaliseringen har også en skyggeside, hvor uligheden vokser, og hvor jagten på profit sker på bekostning af socialt ansvar, bæredygtighed og arbejdstagerrettigheder. Det skaber en berettiget følelse af uretfærdighed. Når store multinationale selskaber ikke bidrager til fællesskabet, som de bør, eller når arbejdskraftens fri bevægelighed bliver forvandlet til fri social dumping, udfordrer det sammenhængskraften i vores samfund. Derfor presser vi på for et EU, hvor multinationale selskaber tøjles, så markedets kræfter aldrig er stærkere end samfundets tarv. Og vi arbejder for, at verdenshandelsorganisationen, WTO, bliver reformeret og får kræfterne til at sætte ikke bare fri, men åben, fair og bæredygtig handel i centrum.

Vi sætter ind for, at EU's indre marked og eksterne handelspolitik fremmer dansk eksport og bliver løftestænger for at skabe grøn omstilling og ordentlige vilkår for alle. Det kræver, at EU får en mere værdibaseret og mere strategisk tilgang til handelspolitikken. At hensyn til arbejdstagerrettigheder og -vilkår tillægges større vægt. At klima- og miljøbeskyttelse vægtes tungere end i dag.

Bæredygtighed

Klima

Frihed

Velfærd

Tryghed

Retfærdighed

Lighed

Menneskerettigheder

Demokrati

Bæredygtig dansk eksport

Partnerskaber med erhvervslivet

Sætte ind mod protektionisme

Globalisering der kommer alle til gavn

Et retfærdigt, grønt og digitalt indre marked

Bæredygtig handelspolitik

Globaliseringens økonomiske muligheder og udfordringer og Danmarks svar

En bæredygtig dansk eksport

800.000

Ca. så mange arbejdspladser i Danmark er direkte eller indirekte knyttet til eksporten af varer og tjenester. Og hver 5. medarbejder i den private sektor arbejder i en udenlandsk ejet virksomhed ⁽²²⁾

Vi har givet eksporten en vitaminindsprøjtning med 2,5 mia. kr. i eksport- og stimulpakker og udvidelsen af Danmarks Eksportkreditfond (EKF), så kapaciteten til finansiering af grønne projekter bringes op på 14 mia. kr. Nu er tiden inde til at sigte efter nye højder og vinde nye markedsandele. Og vi aktiverer hele værktøjskassen i indsatsen:

De danske repræsentationer hjælper med lokal problemknusning, opdyrkning af nye markeder og bekæmpelse af handelshindringer.

Myndighedssamarbejder fremmer bæredygtig omstilling med afsæt i danske spidskompetencer, offentlige-private partnerskaber og teknologier. Som fx i Kina, hvor samarbejde mellem Energistyrelsen og de kinesiske myndigheder har bidraget til at reducere kulforbruget og CO₂-udledningen med ca. 22 mio. tons om året.

Grønne strategiske partnerskaber understøtter opnåelse af verdensmålene samtidig med, at danske virksomheders markedspositioner og eksportmuligheder forbedres.

Klimafrontposterne sikrer fokuseret kommerciel indsats på det grønne område og skaber synlighed omkring grønne danske løsninger.

Innovationscentre bygger bro mellem danske virksomheder og de stærkeste partnere inden for forskning, kapital og forretningsudvikling. Det bidrager til international konkurrencedygtighed og øger eksportpotentialet.

Gennem partnerskaber er vi stærkest

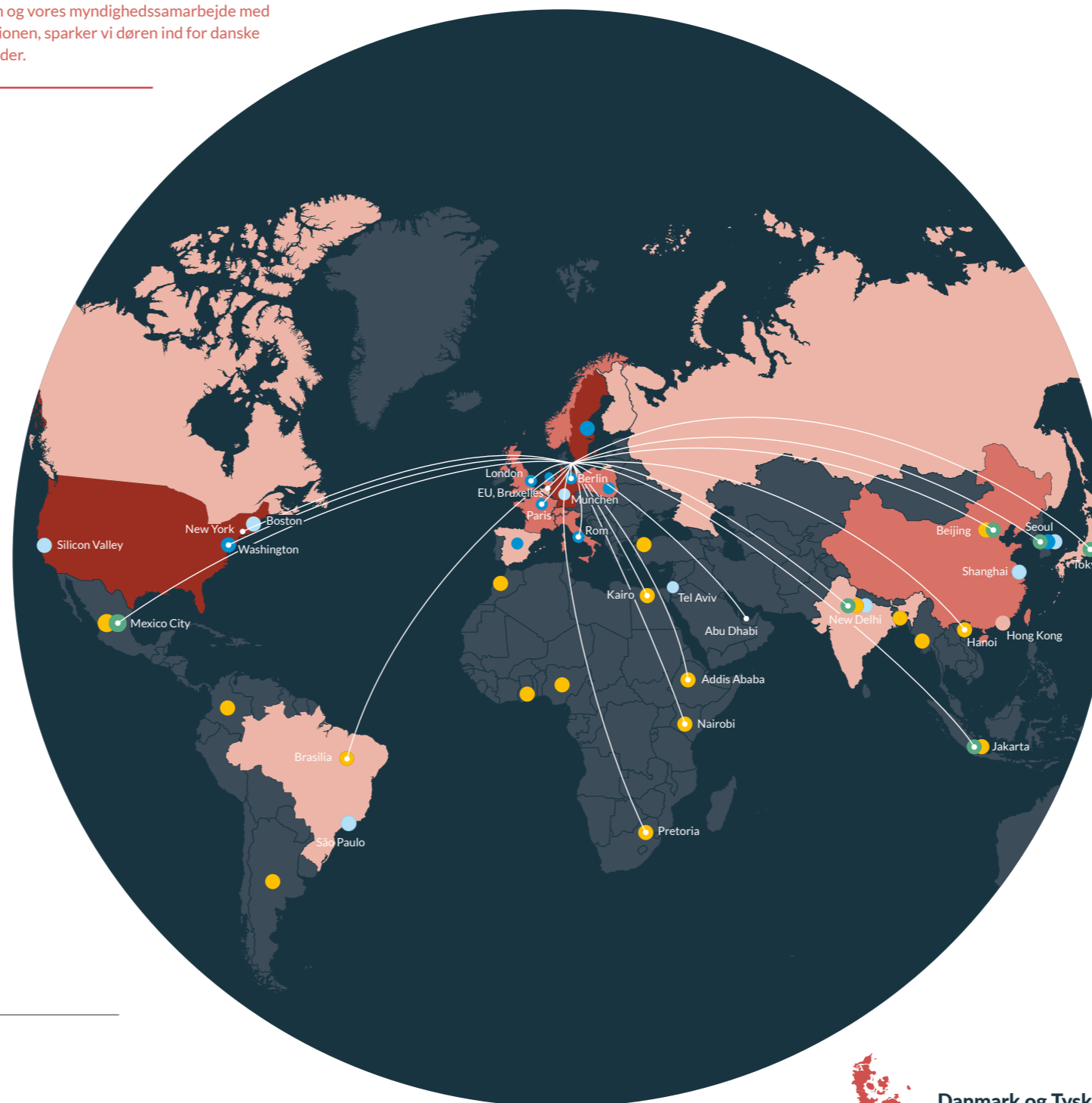
Det er unikt dansk, at vi har et tillidsfuldt og værdiskabende samarbejde mellem den offentlige sektor, fagbevægelsen og erhvervslivet om samfundsudfordringer. Det har den fælles håndtering af COVID-19 pandemien tydeligt vist. Samtidig er der mange offentlige og private aktører, der understøtter danske virksomheders internationalisering. Mere samarbejde og sammenhæng i indsatserne vil øge overblik og værdi for virksomhederne, ikke mindst start-ups og SMV'er. Regeringen vil styrke samarbejdet med andre offentlige aktører og etablere et stærkt offentlig-privat partnerskab om eksportforberedelse, innovation, tiltrækning af udenlandske investeringer og eksportfremme. Vi vil også arbejde for en længere tidshorisont i det økonomiske diplomati, så fokus både bliver på eksport- og investeringsfremme nu og her og udvikling af markeder og styrkepositioner på længere sigt. Med partnerskabstilgangen styrker vi i fællesskab danske virksomheders internationalisering. Og vi skaber værdi for virksomheder og samfund, som ingen aktører kan skabe alene.

Dansk eksport har indhentet det tabte – men fortsat stor usikkerhed forude

Gennem EU sætter vi ind for at imødegå tendensen til stigende protektionisme og handelsbarrierer, som gør det sværere for danske virksomheder at handle med udlandet. COVID-19 har forstærket tendensen: 80 lande introducerede under krisens første måneder midlertidige eksportforbud og -restriktioner. ⁽²⁵⁾ Heldigvis ser det ud til, at den globale økonomiske vækst hurtigt er på vej op, og mange eksportrestriktioner ruller tilbage. Udfordringen består i at udnytte eksportmulighederne optimalt og håndtere de mange protektionistiske tiltag.

Allerede i dag tegner Asien sig for tre ud af seks af verdens største økonomier. Med vores strategiske grønne partnerskaber med Japan, Sydkorea, Kina og Indonesien og vores myndighedssamarbejde med lande i regionen, sparker vi døren ind for danske virksomheder.

- Klimafrontposter
 - Strategisk gønt partnerskab
 - Bistandsfinansierede myndighedssamarbejder
 - Eksportorienterede myndighedssamarbejder
 - Innovationscentre
- Danmarks vigtigste eksportmarkeder ⁽²³⁾
- Top 3
 - Top 4-10
 - Top 11-20

Et retfærdigt, grønt og digitalt indre marked

Ca. 50 % af dansk eksport går til det indre marked og skønsmæssigt omkring 500.000 arbejdspladser afhænger heraf. ⁽²⁴⁾

Udviklingen af det indre marked påvirker direkte vores hverdag. Derfor er Danmark både i og uden for forhandlingslokalerne i Bruxelles en stærk stemme for at sikre fælles spilleregler baseret på gode rammevilkår med høje standarder og ordentlige arbejdsvilkår i et åbent indre marked. Vi skal kunne handle med hinanden og opnå de mange fordele det giver – men det skal ske på rimelige vilkår og ved fair konkurrence. Danske grønne og digitale løsninger er efterspurgt i en række EU-lande. Det indre marked skal forblive drivkraften i at skabe et grønnere, mere digitalt og mere retfærdigt EU.

Opgør med usolidarisk skattely

Cirka 6,5 mia. kr.

Så meget går Danmark årligt glip af grundet virksomheders brug af skattely. For EU landene er tallet i størrelsesordenen af 400 mia. kr. ⁽²⁶⁾

Vi er i front i kampen mod skattely og aggressiv skatteplanlægning og presser på for retfærdige internationale skatteregler. Gennem EU arbejder vi bl.a. for at styrke EU's fælles sorte liste over skattely, for at skattespekulation ikke giver fordele fx inden for offentlige udbud og for at sikre en effektiv implementering af OECD's nye minimumsniveau for selskabsbeskatning.

Danmark og Tyskland – sammen om en bæredygtig fremtid

Med vores parløb for at fremme demokratiske værdier har Danmark og Tyskland et solidt udgangspunkt for at løfte en mere bæredygtig og retfærdig fremtid. Det gælder:

- **Den grønne omstilling.** Danmark og Tyskland skal sammen skubbe på for en ambitiøs klimapolitik i EU. Vi skal samarbejde om energiomstillingen – og her vil regeringen arbejde for at bringe bæredygtige danske løsninger i spil på det tyske marked.
- **Digitalisering og digitale borgerrettigheder.** Danmark og Tyskland skal arbejde for at styrke det digitale indre marked og for at styrke borgernes digitale rettigheder. Danmark er helt i front, når det kommer til digital omstilling, og regeringen vil hjælpe med at udbrede de danske digitale løsninger i Tyskland og resten af EU.

Nye højder for dansk eksport

Regeringen har oprustet eksport- og investeringsfremmeindsatsen markant for at løfte og fremtidssikre eksporten i lyset af pandemien. Vi skal nå nye højder og vinde nye markedsandele.

> Vi vil åbne døre globalt

Danske, grønlandske og færøske virksomheder har meget at byde verden, og udenrigstjenesten står parat til at assistere med at løfte deres eksport. Vores repræsentationer kan bidrage til styrkelsen af eksporten ved at afdække nye markedsmuligheder og skabe efterspørgsel efter virksomhedernes løsninger med afsæt i deres styrkepositioner. COVID-19 forstærkede tendensen mod stigende protektionisme og ressourcemangel. Det betyder, at vi skal kæmpe ekstra hårdt for at sikre eksporten.

Repræsentationerne er vores lokale problemknusere, som kan hjælpe med at løse udfordringerne, der hvor de opstår. Gennem et aktivt økonomisk diplomati, stærke myndighedssamarbejder og i partnerskab med erhvervslivet vil vi fremme rammebetingelser, der gør vores løsninger til det oplagte valg. Målttede eksportfremstød, samarbejde i virksomhedsalliancer og rådgivning af virksomheder – store som små – skal give alle, der har noget at byde på ude i verden, et eksportløft.

> Vi vil gøre eksporten, værdikæderne og udenlandske investeringer grønnere

Vi vil gøre en særlig indsats for, at dansk eksport af grønne teknologiløsninger og projektrådgivning styrkes. Og vil vi styrke samspillet med udviklingsbistanden for at fremme danske virksomheders muligheder for at bringe kommercielle og bæredygtige løsninger i spil i udviklingslande. Det er godt for eksporten og bidrager til grøn vækst og lokal beskæftigelse.

Vi vil understøtte, at danske virksomheders globale værdikæder og underleverancer bliver grønnere, sikrere og mere socialt ansvarlige. For prisen for økonomisk gevinst må aldrig være dårligere arbejdsvilkår, miljøstandarder eller højere CO₂-udledninger. Vi skal på en og samme tid styrke virksomhedernes robusthed og konkurrenceevne, og arbejde for en grøn og bæredygtig udvikling i alle lande. Derfor vil vi udvikle og vores myndighedssamarbejde. Og mobilisere dansk erhvervsliv for en grøn, klimavenlig omstilling i udviklingslande.

Vi vil arbejde for, at Danmarks globale grønne lederskab bruges til at tiltrække udenlandske investeringer. En større andel af de udenlandske investeringer til Danmark skal være bæredygtige og bidrage til grøn omstilling og beskæftigelse.

> Vi vil udnytte mulighederne i EU's grønne genstart

Med eksportpakkerne mobiliserer vi i tæt partnerskab med erhvervslivet en hurtig, strategisk indsats for at placere danske løsninger centralt i forhold til genopretningsprojekterne i andre EU-lande. EU's historisk store genopretningsfond på 750 mia. euro, der skal fremme digitalisering, sundhed og grøn omstilling udgør en unik mulighed. Derfor har vi bl.a. styrket udvalgte ambassader i EU for at bringe danske løsninger i spil på markederne.

En flerstrengt eksportindsats med stærkt bæredygtigt fokus

En ny eksportstrategi for vand og en ny eksportstrategi for energi

Vi skal hjælpe med at udbrede danske erfaringer inden for energiløsninger og vand- og miljøteknologiske løsninger. Nye vandsektorrådgivere på ambassaderne skal fx styrke udbredelsen af dansk vandhåndtering, øge ambitionsniveauet i partnerlande og hjemtage erfaringer fra udlandet.

Styrket eksportfremmeindsats målrettet SMV'er og digitalt salg

Eksportrådgivningen styrkes med fokus på SMV'er og gennem et markant løft af rådgivning om digitalt salg og digital omstilling på en række centrale eksportmarkeder. Nye SMV-programmer lanceres målrettet konkrete internationale eksport- og innovationsprojekter.

Styrket sundhedsdiplomati og myndighedssamarbejde inden for life science

Vi skal øge udbredelsen af danske life science-løsninger gennem et styrket samarbejde med udenlandske myndigheder og sektorfokuserede eksport- og investeringsfremmeindsatser. Ekstra sundhedsekspertise på ambassaderne skal bane vejen for særligt SMV'ers adgang til life science eksport på højværdimarkeder samt tiltrækning af udenlandske investeringer.

Mere risikovillig eksportkredit

COVID-19 har skabt behov for mere risikovillig finansiering, fx til grønne løsninger på nye højrisiko-markeder. Til det formål har Danmarks Eksportkreditfond fået et betydeligt kapitalindsud.

Grøn vækstpulje til markedsindsatser og fremtidens styrkepositioner

Vækstpuljen skal stille projektmidler til rådighed for strategiske virksomhedsalliancer, pilotprojekter og andre aktiviteter, der kan udløse eksportpotentiale i de grønne sektorer.

Særlig markedsindsats mod protektionisme og for udvikling af robuste, grønne værdikæder

Vi øger indsatsen mod handelsbarrierer og for bedre anvendelse af EU's handelsaftaler som led i diversificering af virksomheders forsyningskæder. Virksomhederne understøttes også i deres arbejde med grønnere og mere socialt ansvarlige værdikæder.

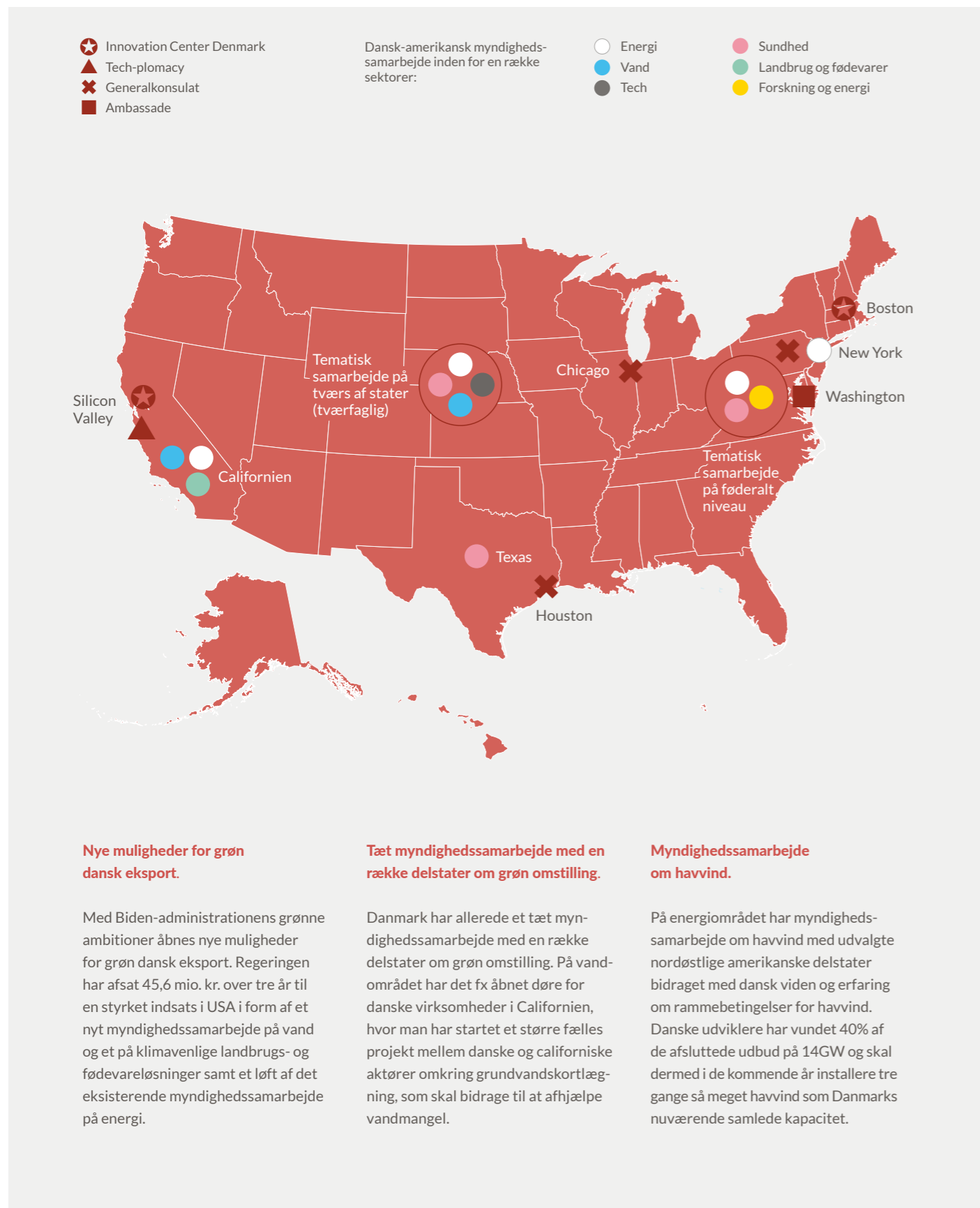

En ny grøn projekt- og markedsmodningsfond

Vi skal støtte modningen af projekter særligt for virksomhedsalliancer og derigennem skabe basis for nye eksportordrer. Indsatserne styrkes yderligere gennem korttidsudsendelse af tekniske eksperter og udsendelse af Eksportkreditfond-rådgivere til prioriterede regioner.

2,5 mia. kr.

Danske løsninger skal bidrage til USA's grønne omstilling

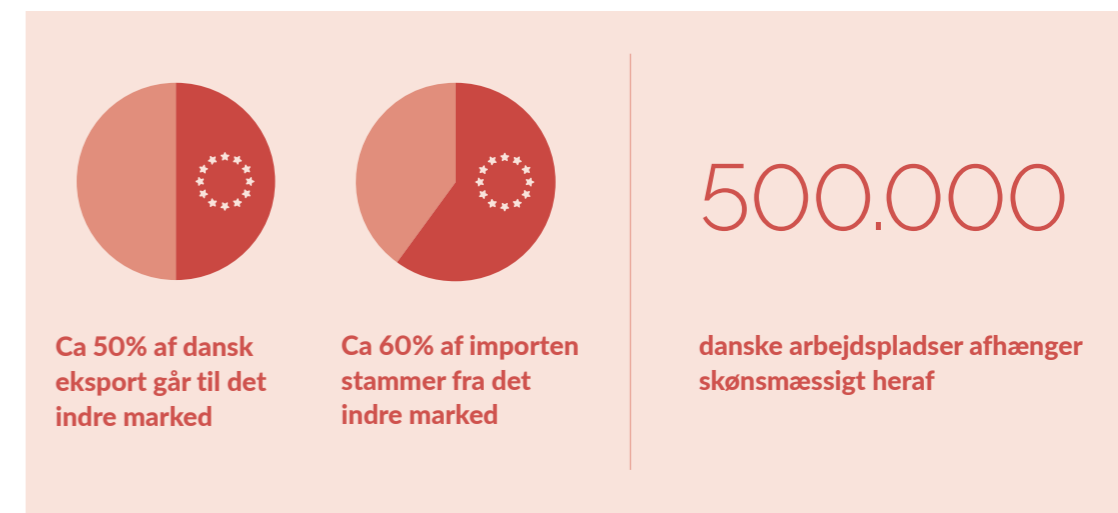
EU's indre marked – en motor for velfærd og grøn omstilling

Regeringen vil udvikle og styrke EU's indre marked til gavn for danske arbejdstagere, virksomheder og forbrugere. For et velfungerende indre marked er en vigtig motor for dansk økonomi og for EU's og Danmarks globale konkurrenceevne.

➤ Vi vil kæmpe for et socialt retfærdigt indre marked

Vi vil gå foran for at bekæmpe social dumping. Så vi værner om den danske arbejdsmarkedsmodel og sikrer ordentlige vilkår for alle. For vi skal have et fair indre marked, hvor de gode muligheder for samhandel og bevægelighed ikke udnyttes til at underminere lønninger og standarder. Der skal være lighedstegn mellem arbejdskraftens fri bevægelighed og fair bevægelighed.

Det indre marked øger velstanden i Danmark ⁽²⁷⁾

➤ Vi vil øge konkurrenceevnen ved at værne om det indre marked og målrette indsatser på strategisk vigtige områder

Det indre marked er centralt for væksten og beskæftigelsen i Danmark. Frihandel og fri konkurrence er fundamentet for jobs, velstand og velfærd i Danmark. Derfor skal vi fortsætte med at styrke det indre marked og sikre de grundlæggende principper om åbenhed og lige konkurrencevilkår som fundamentet for konkurrenceevne i Europa.

Men verden har ændret sig. Nye strategiske udfordringer presser sig på. Der er derfor behov for, at vi styrker udviklingen inden for kritisk og strategisk vigtige områder – særligt hvis vi skal i mål med den grønne og digitale omstilling. Vi skal videreudvikle Danmarks og EU's styrkepositioner gennem en målrettet erhvervs- og industripolitik, hvor der er fokus på at styrke rammevilkårene og offentlige-private samarbejder, der fremmer innovation og udvikling. For EU's økonomiske styrke og regulatoriske tyngde udgør forudsætningen for EU's globale indflydelse. De første skridt er allerede taget ved regeringens aktive deltagelse i den Europæiske Brintalliance, den Europæiske Råstofalliance og den Europæiske Cloud- og Edge alliance. Regeringen vil desuden deltage aktivt i den kommende Europæiske mikroelektronikalliance. Vi fastholder en grundlæggende restriktiv linje overfor øget brug af statsstøtte, så vi undgår et Europa, hvor der udmøntes statsstøtte for at holde hånden under industrier, der ikke på sigt er konkurrencedygtige.

➤ Vi vil arbejde for høje standarder, klare regler og fair konkurrence

Vi vil arbejde for en grøn og digital industriel omstilling båret af de høje standarder, vi er kendt for i Danmark. For vi skal være "rule makers not rule takers". På den måde værner vi om vores velfærdssamfund, skaber efterspørgsel efter danske løsninger og bidrager samtidig til bæredygtig udvikling i EU og globalt.

Samtidig skal vi sammen adressere de barrierer, der er opstået som følge af COVID-19 – og videreudvikle det indre marked yderligere. Vi skal styrke håndhævelsen over for dem, som ikke respekterer vores fælles regler. Det er forudsætningen for, at det indre marked fungerer. Barrierefri handel er central for danske virksomheders konkurrence. Og vi skal fastholde fokus på, at forbrugerne kan have tillid til de varer og tjenester, de køber.

Vi vil værne om fri og rimelig konkurrence ved at arbejde for, at EU sætter mere effektivt ind mod unfair statsstøtte, der giver udenlandske virksomheder fra tredjelande en urimelig konkurrencefordel. Samtidig skal EU forblive åben for investeringer fra udlandet. Det kan bidrage til at skabe vækst og velstand i Danmark og EU. Men det skal ske på fair og lige vilkår.

➤ Vi vil accelerere en ansvarlig digitalisering

Vi vil understøtte den digitale omstilling af de danske eksportvirksomheder og brugen af digitale salgskanaler i eksporten, samt hjælpe med at få de danske digitale løsninger afsat internationalt. Det skaber vækst og beskæftigelse i Danmark og bidrager til ansvarlige teknologiske løsninger i andre lande.

Derfor vil vi også styrke det digitale indre marked. Både for at danske digitale virksomheder kan skalere deres forretning og for at fremme en digital økonomi i EU, hvor digitaliseringen bidrager til at adressere langsigtede samfundsudfordringer, og hvor en etisk, ansvarlig og sikker digitalisering går hånd i hånd med vækst, jobskabelse og innovation.

Ikke bare fri, men fair og bæredygtig global handel

Regeringen vil presse på for, at EU i højere grad omsætter sin vægt som handelspolitisk stormagt til at fremme strategiske interesser og en mere fair og bæredygtig verden. For som en lille åben økonomi er Danmark afhængig af global samhandel og investeringer og aktiv fortaler for et åbent og fair internationalt handelssystem.

➤ Vi vil gøre handelspolitikken til en drivkraft for en grønnere og mere retfærdig verden

Vi vil arbejde for, at EU styrker kravene til bæredygtighed og arbejdstagernes rettigheder i både nye og eksisterende handelsaftaler. EU er med ca. 450 mio. forbrugere en attraktiv handelspartner. Det giver os tyngden til at være en drivkraft for høje globale standarder på miljø- og klimaområdet og for ordentlige arbejdsvilkår globalt.

➤ Vi vil presse på for, at EU går forrest for at sikre dybtgående reformer af WTO

WTO skal igen blive forhandlingscentrum for nye fair og bæredygtige handelsregler og en effektiv mægler i handelstvister. Det er endnu vigtigere i en tid, hvor det handelspolitiske system er i opbrud med stigende unilateralisme og protektionisme. Brexit svækker det integrerede handelsforhold mellem EU og Storbritannien. Og handelskonflikten mellem USA og Kina udfordrer det regelbaserede internationale handelssamarbejde, som Danmark og EU er så afhængige af.

Kun via EU som samlet handelspolitisk spiller kan danske interesser over for store handelsnationer som bl.a. Kina og USA varetages effektivt. Fundamentet skal være fælles globale handelsregler. Men WTO er i dyb krise. Vi må erkende, at verden har været for længe om at forstå og agere på de handelspolitiske implikationer af større ulighed i mange lande, stigende globaliserings skepsis og Kinas fremvækst.

Ikke mindst vil vi kræve, at WTO løfter opgaven med at fremme digitalisering og grøn handelsliberalisering, der bidrager til at skabe nye eksportmuligheder for danske virksomheder og også kommer udviklingslandene til gavn. Vi vil kæmpe for global udfasning af støtte til sorte energikilder, som forhindrer virksomhedernes omstilling til grønne løsninger.

➤ Vi vil arbejde for globalt samfundsansvar

Vi vil arbejde for, at EU får stærkere redskaber til at holde multinationale selskaber op på deres samfundsansvar. Og for åbenhed om store multinationale selskabers skattebetalinger i alle lande. For også i Danmark og EU mærker vi den berettigede følelse af uretfærdighed, der opstår, når globaliseringen åbner døren for skattely. For skattefusk er velfærdstyveri.

Derfor var Danmark også blandt de 137 lande, der i OECD-regi blev enige om en historisk skatteaftale. Med aftalen indføres en effektiv minimumsbeskatning på 15% for de største multinationale selskaber – en milepæl i kampen mod skattely. Det gælder ikke mindst i forhold til techgiganterne, hvor aftalen er med til at sikre en retfærdig og tidssvarende beskatning af deres særlige forretningsmodeller.

7. Et Danmark der kan agere i verden

2025 vil blive et meget vigtigt år for Danmark på den internationale scene. Vi vil overtage det roterende EU-formandskab i andet halvår 2025. Samtidig vil Danmark varetage formandskabet for Nordisk Ministerråd og i maj 2025 overtage det toårige formandskab for Arktisk Råd. Og hvis vi lykkes med vores kandidatur til FN's Sikkerhedsråd, vil Danmark i januar 2025 også indtræde som medlem i Sikkerhedsrådet i en toårig periode.

Danmark står over for en historisk uforudsigelig verden. Det kræver klare værdipolitiske pejlemærker for dansk interessevaretagelse, så vi kan værne om danskernes tryghed, vores sammenhængskraft og velfærd, vores værdier og samfundsmodel. Og det kræver et moderne dansk diplomati, der opbygger partnerskaber i verden og som kan løfte danske interesser og værdier, hvor det tæller.

Vi gør størst gavn for Danmark i verden, når udenrigstjenesten arbejder i partnerskaber på tværs af ministerier og styrelser, regioner og kommuner, erhvervslivet, fagforeninger, uddannelsesinstitutioner og civilsamfundet. I et samarbejde, hvor trådene i den moderne udenrigspolitik bindes sammen på nye måder og bliver til værdi-, trygheds-, klima-, migrations-, og økonomisk diplomati.

Men dette kan ikke stå alene. Skal vi i mål med strategiens prioriteter og være rustet til at kunne varetage de tunge opgaver, der venter os, kræver det et dansk diplomati, der matcher opgaven. Derfor har regeringen besluttet at bryde de sidste mange års besparelser i udenrigstjenesten. Siden august 2021 er der igangsat en omfattende omlægning af dansk diplomati, der frem mod 2025 mobiliserer mest mulig kampkraft bag strategiens prioriteter og giver Danmark de diplomatiske muskler, der skal til for at kunne gribe den unikke lejlighed for at markere stærk og troværdig internationalt lederskab.

Tilpasningen af udenrigstjenesten betyder naturligvis også svære valg og prioriteringer. Det er et grundvilkår. For en omstillingsparat udenrigstjeneste er nødvendig i en omskiftelig verden. Og det svækker vores indflydelse og gennemslagskraft, hvis vi smører indsætterne for tyndt ud. Derfor opruster vi Danmarks multilaterale repræsentationer. Vi sender flere diplomater til DANATO i Bruxelles. For Danmark har mere brug for NATO og et stærkt bånd til USA end nogensinde. Og vi styrker dansk EU-diplomati over hele linjen. Fordi Europa står over for en voksende liste af udfordringer, hvor vi har stærke interesser på spil. Vi skal arbejde hårdt for danske mærkesager og bidrage til, at EU

bliver bedre til løse de kolossale opgaver foran os. Og vi skal i offensiven for at hjælpe dansk erhvervsliv til at placere danske løsninger centralt i forhold til genopretningsprojekterne i andre EU-lande. Derfor opruster vi ikke kun Danmarks EU-repræsentation i Bruxelles og EU-kontorene i København. Vi sender også flere danske diplomater og rådgivere til en lang række ambassader i EU og på Vestbalkan.

Danmark skal være større i FN. For det er her, vi skal sikre at få hele verden med i klimakampen. Og her vi vil sidde med ved bordet, når beslutninger afgør krig og fred. Derfor har vi lanceret vores kandidatur til FN's Sikkerhedsråd. Og vi følger op med at opruste Danmarks FN-mission i New York og FN-kontorene i København markant.

Vi ønsker et tættere parløb med vores vigtigste allierede i Arktis. Derfor styrker vi vores arktis-samarbejde med USA og Canada. Derudover opruster vi dansk Arktis-diplomati for at fremme et tættere udenrigspolitisk samarbejde i rigsfællesskabet. Endelig skal indplaceringer fra Grønland og Færøerne fremme en udenrigstjeneste for hele rigsfællesskabet.

Og vi styrker Danmarks diplomatisk tilstedeværelse i Sahel, Nordafrika og på Afrikas Horn. For at sikre mere trækraft bag regeringens ambition om et løft af Afrika. Dansk bistand er allerede omlagt til et langt større Afrika-fokus. For at sætte ind med en indsats langs migrationsruterne og bygge fundamentet for et nyt asylsystem. Og for at fremme stabilitet, vækst og grøn omstilling på et kontinent, der vil vokse med tre gange EU's befolkning frem mod 2050.

Regeringen står for en dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik, der trækker værdierne frem, skaber stærke partnerskaber på tværs af samfundet og bygger på et moderne dansk diplomati, der sikrer Danmark en stærk og troværdig stemme på den internationale scene. Sådan kæmper vi for Danmarks interesser og værdier i verden – og for en tryghed, vækst og velstand, som alle får del i.

Referenceoversigt

- Værdidiplomati**
- Kilde: Freedom House; Freedom in the World 2021, https://freedomhouse.org/sites/default/files/2021-02/FIW2021_World_02252021_FINAL-web-upload.pdf.
 - Kilde: Freedom House; Freedom in the World 2021, https://freedomhouse.org/sites/default/files/2021-02/FIW2021_World_02252021_FINAL-web-upload.pdf.
 - Kilde: Civicus Monitor 2020, Civic Space on a Downward Spiral, <https://findings2020.monitor.civicus.org/downward-spiral.html>.
 - Kilde: UNESCO; Observatory of killed journalists, Periode: 2010-2020, https://en.unesco.org/themes/safety-journalists/observatory?field_journalists_date_killed_value%5Bmin%5D%5Byear%5D=2010&field_journalists_date_killed_value%5Bmax%5D%5Byear%5D=2021&field_journalists_gender_value_i18n=All&field_journalists_nationality_tid_i18n=All&field_journalists_local_value_i18n=All&field_journalists_status_value_i18n=All&field_journalists_type_of_media_tid_i18n=All&field_journalists_judicial_tid=All&field_unesco_region_value_i18n=All.
- Tryghedsdiplomati**
- Kilde: Forsvarets Efterretningstjeneste, Udsyn 2021, <https://www.fe-ddis.dk/globalassets/fe/dokumenter/2021/udsyn/-fe-udsyn-pages-.pdf>
 - Kilde: Communication from the commission; Trade Policy Review, 2021, <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2021/EN/COM-2021-66-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>.
- Klimadiplomati**
- Kilde: Climate Watch; Data Explorer, Globale drivhusgasudledninger 2017 uden LUCF (Land-Use Change and Forestry), CAIT, <https://www.climatewatchdata.org/data-explorer>.
 - Kilde: UNFCCC; Climate Change Is an Increasing Threat to Africa, 27. oktober 2020, <https://unfccc.int/news/climate-change-is-an-increasing-threat-to-africa>.
 - Kilde: UNEP; Production Gap Report 2021. Oversat af Udenrigsministeriet.
 - Kilde: IEA; Global Energy & CO2 Status Report 2019, <https://www.iea.org/reports/global-energy-co2-status-report-2019/emissions>.
 - Kilde: Climate Watch, Data Explorer, Globale drivhusgasudledninger 2017 uden LUCF (Land-Use Change and Forestry), CAIT, <https://www.climatewatchdata.org/data-explorer>. I beregningen er inkluderet udledningsdata fra EU27 samlet.
 - Kilde: IEA, IRENA, UNSD, World Bank, WHO. 2021. Tracking SDG 7: The Energy Progress Report. World Bank, Washington DC, <https://www.irena.org/publications/2021/Jun/Tracking-SDG-7-2021>.
- Kilde: UN Water: SDG 6 snapshot, tal fra 2017, <https://www.sdg6data.org/region/Sub-Saharan%20Africa>.

- Migrationsdiplomati**
- Kilde: UNHCR; Refugee Data Finder, Key Indicators, <https://www.unhcr.org/refugee-statistics/>.
 - Kilde: Data fra UNHCR, Operational Portal, Mediterranean Situation, <https://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean>.
 - Kilde: Baseret på data fra African Centre for Strategic Studies, Statewatch og Europol (1. januar 2021 – 31. maj 2021)
 - Kilde: <https://www.unicef.dk/>
 - Kilde: FN, Africa Renewal, December 2019 - March 2020, <https://www.un.org/africarenewal/magazine/december-2019-march-2020/work-progress-africa's-remaining-conflict-hotspots>.
- Kilde: UN News; Sudan: 250 killed, over 100,000 displaced as violence surges in Darfur, 22. Januar 2021, <https://news.un.org/en/story/2021/01/1082722>.
- Kilde: International Crisis Group; 10 Conflicts to Watch in 2021, 30. December 2020, <https://www.crisisgroup.org/global/10-conflicts-watch-2021>.
- Kilde: ICRC; A conflict without borders continues to play out in the Sahel, 8. juli 2020, <https://www.icrc.org/en/document/conflict-without-borders-continues-play-out-sahel>.
- Kilde: Ruter tegnet på baggrund af: Africa Centre for Strategic Studies; African Migrant Flows Reshaping Security Challenges in Africa, 18. december 2019, <https://africacenter.org/spotlight/african-migrant-flows-reshaping-security-challenges-in-africa/>.
 - Kilde: UNDP; Human Development Report 2020, baseret på data fra 2019, Levestandard målt ud fra Human Development Index, <http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2020.pdf>.
 - Kilde: UN, World Population Prospects 2019, https://population.un.org/wpp/Graphs/1_Demographic%20Profiles/Africa.pdf.
- Kilde: The Economist, Sepcial Report, 28. marts 2020 version. <https://www.economist.com/special-report/2020/03/26/africas-population-will-double-by-2050>.
- Kilde: Udenrigsministeriet, White Paper on Job Creation and skills Development in Africa, 2020.
- Økonomisk diplomati**
- Kilde: Finansministeriet Økonomisk Redegørelse, december 2020.
 - Kilde: Danmarks Statistik.
 - Kilde: Danmarks Statistik.
- Kilde: Udenrigsministeriets skøn på baggrund af Finansministeriets beregninger i Økonomisk Redegørelse.
- Kilde: WTO Report on Export Prohibitions and Restrictions, april 2020, https://www.wto.org/english/tra-top_e/covid19_e/export_prohibitions_report_e.pdf
 - Kilde: Bygger på gennemsnit fra Tørsløv m.fl. The Missing Profits of Nations, <https://missingprofits.world>.
 - Kilde: Danmarks Statistik.
- Kilde: Udenrigsministeriets skøn på baggrund af Finansministeriets beregninger i Økonomisk Redegørelse.

